

Valtuusto

12.12.2019

Kokoustiedot

Aika 12.12.2019 torstai klo 9:00 - 11:42

Paikka Biomedicum Helsinki, luentosali 1, Haartmanink. 8, Helsinki

Lisätietoja

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
25	Kokouksen avaaminen	5
26	Nimihuuto ja ääniluettelon hyväksyminen	6
27	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	7
28	Pöytäkirjan tarkastaminen	8
29	Infoasiat	9
30	Eron myöntäminen hallituksen varajäsenyydestä ja uuden varajäsenen vaali	10
31	Eron myöntäminen Lohjan sairaanhoitoalueen lautakunnan varajäsenyydestä ja uuden varajäsenen vaali	11
32	Uuden jäsenen vaali Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakuntaan	13
33	Eron myöntäminen Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali	14
34	Eron myöntäminen vähemmistökielisen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali	16
35	Eron myöntäminen tarkastuslautakunnan jäsenyydestä ja puheenjohtajan tehtävästä ja uuden jäsenen ja puheenjohtajan vaali	17
36	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilivelvollisten nimeäminen vuosille 2020-2021	19
37	HUSin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuus-ilmoitukset	21
38	HUSin strategian päivitys	22
39	Omavelkaisen takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle	27
40	HUS Tukipalvelut tulosalueen nimen muutos	33
41	Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjauksen vaiheen 1 investointi	34
42	Esitys HUS-kuntayhtymän vuoden 2019 talousarvion sitovien tavoitteiden muuttamisesta	36
43	Esitys vuoden 2020 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2020-2022	41
44	Ilmoitusasiat	50

Valtuusto

12.12.2019

Osallistujat

Läsnä

Minerva Krohn, puheenjohtaja
Maija Anttila, 1. varapuheenjohtaja
Ari Oksanen, 2. varapuheenjohtaja
Heidi Hovisilta
Paula Viljakainen
Marko Kivelä
Merja Vuori
Sture Söderholm
Katrín Järvinen
Terhi Koulumies
Hannu Tuominen
Tuija Linna-Pirinen
Antti Rantalainen
Marie Bergman-Auvinen
~~Barbro Viljanen~~ Petri Nyberg
Asko Viitala
Seppo Rantanen
Raino Velin
Heli Ahjoniemi
~~Anna-Lena Karlsson-Finne~~ Patrik Limnell
Heikki Kurkela
Tuula Lind
Jüri Linros
Minna Hakapää
Ulf Kjerin
Benny Engård
Ulla Onnila
Maaret Laine
Matti Pajuojja
Otto Andersson, 29 §-, 9.12-
Arja Isotalo
Tommi Luhtaniemi
Eija Lepistö
Riikka Raekannas
Juhani Vuorisalo
Juha Virkki
Päivi Liu
Sebastian Ekblom
Tapani Eskola
~~Ann-Katrin Bender~~ Andreas Hindrén
Petra Baarman
Micaela Röman
Merja Laaksonen
Marko Linnala
~~Arto Lindberg~~ Annina Nuutinen
Tarja Hartman, 29 §-, 9.10-
Maarit Raja-Aho
Kari Välimäki
Minttu Rätty
Matti Waara
Tiina Noro
Teppo Salmikivi

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

Muut osallistujat	Juha Tuominen, toimitusjohtaja Lauri Tanner, hallintojohtaja Ulla-Marja Urho Jari Oksanen Terhi Aalto Kirsti Handolin Petri Kajander Pirkko Letto Björn Månsson Marika Niemi Sirpa Peura Mikko Piirtola Kari Reijula Tuomas Tuure Anna Vuorjoki, 29 §-, 10.00-	virkamies sihteeri
Poissa	Aini Kares-Salonen Seija Muurinen Anu-Katriina Pesonen	

Valtuusto

12.12.2019

Allekirjoitukset

Minerva Krohn
puheenjohtaja

Lauri Tanner
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Helsingissä 12.12.2019

Maarit Raja-Aho

Päivi Liu

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja on asetettu 12.12.2019 kuntalain 140 §:n mukaisesti nähtäväksi yleisessä tietoverkossa.

Lauri Tanner
sihteeri

Valtuusto

12.12.2019

§ 25

Asianro HUS/1817/2019

Kokouksen avaaminen

Selostus

Päätösesitys

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös

Puheenjohtaja Minerva Krohn avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat tervetulleiksi.

Valtuusto

12.12.2019

§ 26

Asianro HUS/1817/2019

Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen

Selostus

HUS:n perussopimuksen 8 §:n 1 momentin mukaan jäsenkuntien valtuustot valitsevat HUS:n valtuustoon kahdesta viiteen (2-5) jäsentä sekä kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Jäsenkunnan valitsemien jäsenten lukumäärä määräytyy peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa. Lisäksi Helsingin yliopistolla on oikeus nimetä valtuustoon kaksi jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä.

Liitteenä 1 on jäsenkuntien valtuustojen ja Helsingin yliopiston päätösten mukaisesti laadittu valtuuston ääniluettelo, josta käyvät ilmi valtuuston jäsenet sekä heidän varajäsenensä ja äänimääränsä.

Valtuuston sihteeri toimeenpanee kokouksessa nimenhuudon.

Päätösesitys

Valtuusto päättää hyväksyä ääniluettelon nimenhuudon edellyttämässä muodossa.

Päätös

Valtuusto hyväksyi ääniluettelon nimenhuudon edellyttämässä muodossa (ptk-liite 1, § 2).

Toimitetussa nimenhuudossa läsnä todettiin olevan yhteensä 49 valtuutettua, jotka edustavat 1089 yhteensä 1089 äänestä. Todettiin lisäksi, että läsnä on 12 hallituksen jäsentä ja varajäsentä.

Liitteet

Liite 1: Ääniluettelo

Valtuusto

12.12.2019

§ 27

Asianro HUS/1817/2019

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus

Hallintosäännön 87 §:n 3 ja 4 momentin mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään seitsemän (7) päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuuston jäsenelle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai –velvollisuus sekä tiedoksi jäsenkuntien kunnanhallituksille ja Helsingin yliopistolle. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kuntayhtymän verkkosivuilla. Kokouskutsu laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Kutsu valtuuston kokouksesta on lähetetty valtuuston jäsenille ja hallituksen jäsenille sekä tiedoksi jäsenkuntien kunnanhallitukselle ja Helsingin yliopistolle kirjeellä, joka on lähetetty joulukuun 5. päivänä 2019. Lisäksi kokouskutsu on asetettu samana päivänä nähtäväksi kuntayhtymän verkkosivuilla.

Valtuusto on HUSin perussopimuksen 8 §:n 5 momentin mukaan päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta (2/3) jäsenistä on saapuvilla ja he edustavat vähintään puolta kaikkien jäsenten yhteenlasketusta äänimäärästä.

Päätösesitys

Valtuusto toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Valtuuston kokous todettiin laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Valtuusto

12.12.2019

§ 28

Asianro HUS/1817/2019

Pöytäkirjan tarkastaminen

Selostus

Hallintosäännön 108 §:n 2 momentin mukaan valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuuston jäsentä tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Hallintosäännön 111 §:n 2 momentin mukaan toimitettaessa enemmistövaali suljetuin lipuin, kokouksen pöytäkirjantarkastajat toimivat samalla ääntenlaskijoina ja avustavat muutenkin vaalitoimituksessa, jollei valtuusto toisin päättä.

Päätösesitys

Valtuusto valitsee kaksi jäsentä tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Päätös

Valtuusto valitsi yksimielisesti pöytäkirjantarkastajiksi Maarit Raja-Ahon Vantaalta ja Päivi Liun Pornaisista.

Valtuusto

12.12.2019

§ 29

Asianro HUS/1818/2019

Infoasiat

Selostus

Toimitusjohtajan ajankohtaiskatsaus
toimitusjohtaja Juha Tuominen

Päätösesitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Puheenjohtaja keskeytti kokouksen tämän asian käsittelyn jälkeen ryhmäkokouksia varten klo 9.37.

Puheenjohtaja jatkoi kokousta klo 10.15.

Merkittiin, että

- valtuutettu Tarja Hartman Tuusulasta saapui kokoukseen klo 9.10.
- valtuutettu Otto Andersson Loviisasta saapui kokoukseen klo 9.12
- hallituksen jäsen Anna Vuorjoki saapui kokoukseen klo 10.00.

Valtuusto

12.12.2019

§ 30

Asianro HUS/2237/2017

Eron myöntäminen hallituksen varajäsenyydestä ja uuden varajäsenen vaali

Selostus

HUSin hallituksen varajäsen Riikka Slunga-Poutsalo Lohjalta on pyytänyt eroa luottamustehtävästään 18.9.2019 päivätyllä sähköpostilla. Hän edustaa hallituksessa Perussuomalaiset r.p:tä.

Perussopimuksen 9 §:n 1 momentin mukaan sairaanhoitopiiriä johtaa valtuuston alaisena hallitus, johon valtuusto valitsee toimikaudekseen viisitoista jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Lisäksi Helsingin yliopistolla on oikeus nimetä hallitukseen kaksi jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Valtuusto valitsee yhden hallituksen jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Kuntalain 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n 1. momentin mukaan kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakkin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Vaatimus koskee erikseen toimielimen jäseniä ja varajäseniä. HUSin hallituksessa on kymmenen miesvarajäsentä ja seitsemän naisvarajäsentä. Valittavan henkilön tulee olla nainen.

Perussopimuksen mukaan hallitus on valittava siten, että siinä on jäsen jokaiselta sairaanhoitoalueelta. Tämän huomioon ottaen valittavan henkilön tulee olla Lohjan sairaanhoitoalueelta (Karkkila, Lohja, Siuntio, Vihti).

Hallitus

Valtuusto päättää

1. myöntää Riikka Slunga-Poutsalolle eron hallituksen varajäsenyydestä ja
2. valita Ceta Lehtniemen Harri Lehtimäen uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi hallitukseen.

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti

1. myöntää Riikka Slunga-Poutsalolle eron hallituksen varajäsenyydestä ja
2. valita Ceta Lehtniemen Harri Lehtimäen uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi hallitukseen.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Valtuusto

12.12.2019

§ 31

Asianro HUS/2592/2017

Eron myöntäminen Lohjan sairaanhoitoalueen lautakunnan varajäsenyydestä ja uuden varajäsenen vaali

Selostus

Perussopimuksen 4 §:n mukaan sairaanhoidon toiminnan organisoimiseksi sairaanhoitopiiri jakautuu kunnittain Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan ja muihin sairaanhoitoalueisiin. Yksi sairaanhoitoalueista on Lohjan sairaanhoitoalue. Sairaanhoitoalueeseen kuuluvat Karkkila, Lohja, Siuntio ja Vihti.

Perussopimuksen 10 §:n mukaan hallituksen alaisena sairaanhoitopiirissä toimivat sairaanhoitoalueiden toimintaa varten valtuuston toimikaudekseen asettamat lautakunnat. Jäsenet lautakuntaan tulee valita sairaanhoitoalueeseen kuuluvista kunnista.

Lautakunnan kokoonpano tulee perussopimuksen 10 §:n 4 momentin mukaan muodostaa alueellisesti ja kielisuhteiden kannalta tasapuoliseksi siten, että jokainen jäsenkunta on edustettuna.

Valtuusto päätti 30.8.2017 § 13, että Lohjan sairaanhoitoalueen lautakunnassa on kolmetoista jäsentä.

Lautakunnan varajäsen Mika Mäenpää-Louekoski on 11.11.2019 sähköpostitse pyytänyt eroa luottamustehtävästään henkilökohtaisista syistä. Hän on edustanut lautakunnassa Kansallinen Kokoomus r.p:tä ja hänen kotikuntansa on Siuntio. Hän ollut lautakunnassa Sirpa Kaislan varajäsen.

Kuntalain 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kuntalain 76 §:n 1 momentin mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Vaalikelpoinen ei kuitenkaan ole saman kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö.

Lautakunnan varajäseniin kuuluu tällä hetkellä kuusi miestä ja seitsemän naista. Uudeksi varajäseneksi voidaan näin valita joko mies tai nainen.

Hallitus

Valtuusto päättää

1. myöntää Mika Mäenpää-Louekoskelle eron Lohjan sairaanhoitoalueen lautakunnan varajäsenyydestä ja
2. valita kokouksessa nimettävän Sirpa Kaislan uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi Lohjan sairaanhoitoalueen lautakuntaan.

Asian käsittely

Asiassa käydyn keskustelun aikana I varapuheenjohtaja Ari Oksanen ehdotti Marjut Tassbergiä Siuntiosta Sirpa Kaislan henkilökohtaiseksi varajäseneksi Lohjan sairaanhoitoalueen lautakuntaan.

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti

1. myöntää Mika Mäenpää-Louekoskelle eron Lohjan sairaanhoitoalueen lautakunnan varajäsenyydestä ja
2. alita Marjut Tassbergin Siuntiosta Sirpa Kaislan uudeksi henkilökohtaiseksi varajäseneksi Lohjan sairaanhoitoalueen lautakuntaan.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Valtuusto

12.12.2019

§ 32

Asianro HUS/2595/2017

Uuden jäsenen vaali Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakuntaan

Selostus

Valtuusto on valinnut Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenet päätöksellään 30.8.2017 § 14. Lautakuntaan valittu Katja Posio Inkoosta on sittemmin tullut valituksi myös yli kuuden kuukauden pituiseen palvelussuhteeseen HUSiin.

Kuntalain 76 § 1 momentin mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin ei ole saman kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö.

78 § 2 momentin mukaan luottamushenkilö ei menetä vaalikelpoisuuttaan toimielimeen, jos hänet otetaan väliaikaisesti enintään kuuden kuukauden ajaksi kuntayhtymän palvelussuhteeseen. Katja Posio on näin menettänyt vaalikelpoisuutensa. 78 §1 momentin mukaan luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi.

Lautakunnan varsinaisissa jäsenissä on tällä hetkellä seitsemän naista ja kuusi miestä. Katja Posion tilalle valittava henkilö voi siis olla näin kumpaa tahansa sukupuolta. Kuntalain 58 § 3 momentin mukaisesti kyseiseen luottamustehtävään tulee valita Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue rp:n edustaja.

Hallitus

Valtuusto

1. toteaa Katja Posion luottamustoimen Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenenä päättyneeksi ja
2. valitsee Jenni Rantasen Inkoosta Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan varsinaiseksi jäseneksi.

Päätös

Valtuusto yksimielisesti

1. totesi Katja Posion luottamustoimen Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenenä päättyneeksi ja
2. valitsi Jenni Rantasen Inkoosta Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan varsinaiseksi jäseneksi.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Valtuusto

12.12.2019

§ 33

Asianro HUS/2595/2017

Eron myöntäminen Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali

Selostus

Perussopimuksen 4 §:n mukaan sairaanhoidon toiminnan organisoimiseksi sairaanhoitopiiri jakautuu kunnittain Helsingin seudun yliopistollisen keskussairaalan ja muihin sairaanhoitoalueisiin. Yksi sairaanhoitoalueista on Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalue. Sairaanhoitoalueeseen kuuluvat Hanko, Inkoo ja Raasepori.

Perussopimuksen 10 §:n mukaan hallituksen alaisena sairaanhoitopiirissä toimivat sairaanhoitoalueiden toimintaa varten valtuuston toimikaudekseen asettamat lautakunnat. Jäsenet lautakuntaan tulee valita sairaanhoitoalueeseen kuuluvista kunnista. Sairaanhoitoalueen lautakunnissa on 9-13 jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto päätti 30.8.2017 § 14, että Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnassa on kolme toista jäsentä.

Lautakunnan kokoonpano tulee perussopimuksen 10 §:n 4 momentin mukaan muodostaa alueellisesti ja kielisuhteiden kannalta tasapuoliseksi siten, että jokainen jäsenkunta on edustettuna. Lautakunnan kokoonpanossa tulee ottaa lisäksi huomioon kuntalain mukainen poliittisen suhteellisuuden vaatimus ja tasa-arvolain vaatimukset.

Lautakunnan jäsen Eeva-Maria Grekula on ilmoittanut 29.10.2019, että hän on muuttanut pois alueelta ja pyytää samalla eroa luottamustehtävistään. Hän on edustanut lautakunnassa Vasemmistoliitto r.p:tä ja hänen aiempi kotikuntansa oli Raasepori.

Kuntalain 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Perussopimuksen mukaan jäsenet lautakuntaan tulee valita sairaanhoitoalueeseen kuuluvista kunnista. Poismuutto asianomaiselta sairaanhoitoalueelta voidaan katsoa näin päteväksi syyksi.

Lautakunnan varsinaisiin jäseniin kuuluu tällä hetkellä kuusi miestä ja seitsemän naista. Uudeksi jäseneksi voidaan näin valita joko mies tai nainen.

Hallitus

Valtuusto päättää

1. myöntää Eeva-Maria Grekulalle eron Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja
2. valita kokouksessa nimettävän uudeksi jäseneksi Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakuntaan.

Asian käsittely

Asiassa käydyn keskustelun aikana valtuutettu Matti Pajuoja ehdotti Tor-Erik Söderholmia Raaseporista uudeksi jäseneksi Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakuntaan.

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti

1. myöntää Eeva-Maria Grekulalle eron Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakunnan jäsenyydestä ja
2. valita Tor-Erik Söderholmin Raaseporista uudeksi jäseneksi Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueen lautakuntaan.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Valtuusto

12.12.2019

§ 34

Asianro HUS/2597/2017

Eron myöntäminen vähemmistökielisen lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen vaali

Selostus

Erikoissairaanhoitolain 18 § 3 momentin mukaan erikielisiä ja kaksikielisiä kuntia käsittävässä sairaanhoitopiirissä on lautakunta, jonka tehtävänä on kehittää ja yhteensovittaa piirin kielellisen vähemmistön erikoissairaanhoitoa sekä vähemmistön kielellä annettavaa terveydenhuoltohenkilökunnan koulutusta. Lautakunnan jäseniksi on valittava sairaanhoitopiiriin vähemmistökielisiä kuntia ja kaksikielisten kuntien vähemmistökielistä väestöä edustavia henkilöitä. Lautakunnan jäseniin ei sovelleta kuntalain poliittista suhteellisuutta koskevia määräyksiä eikä myöskään vaalikelpoisuutta kuntayhtymän toimielimiin koskevia rajoituksia.

Perussopimuksen 11 §:n mukaan lautakunnassa on yhdeksän jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Helsingin yliopistolla on oikeus nimetä lautakunnan jäsenistä yksi jäsen ja hänelle henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee yhden lautakunnan jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Vähemmistökielisen lautakunnan jäsen Annika Korolainen on pyytänyt eroa luottamustehtävästään 15.8.2019 päivätyllä sähköpostilla.

Kuntalain 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin

Lautakunnan vakinaisissa jäsenissä on nyt neljä miestä ja viisi naista, joten valittava henkilö voi olla kumpaa tahansa sukupuolta.

Hallitus

Valtuusto päättää

1. myöntää Annika Korolaiselle eron vähemmistökielisen lautakunnan jäsenyydestä,
2. valita vähemmistökielisen lautakunnan jäseneksi Roger Weintraubin; ja
3. valita Roger Weintraubin henkilökohtaiseksi varajäseneksi Maria Koroma-Hintikan.

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti

1. myöntää Annika Korolaiselle eron vähemmistökielisen lautakunnan jäsenyydestä,
2. valita vähemmistökielisen lautakunnan jäseneksi Roger Weintraubin; ja
3. Valita Roger Weintraubin henkilökohtaiseksi varajäseneksi Maria Koroma-Hintikan.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Valtuusto

12.12.2019

§ 35

Asianro HUS/2599/2017

Eron myöntäminen tarkastuslautakunnan jäsenyydestä ja puheenjohtajan tehtävästä ja uuden jäsenen ja puheenjohtajan vaali

Selostus

Tarkastuslautakunnan jäsen ja puheenjohtaja Tiina Larsson on pyytänyt eroa luottamustehtävästään 26.6.2019 päivätyllä sähköpostilla toiselle paikkakunnalle muuton takia. Hän edustaa tarkastuslautakunnassa Helsingin Kokoomusta. Helsingin kaupunginvaltuusto on valinnut päätöksellään 28.8.2019 § 133 Larssonin tilalle HUSin valtuustoon Terhi Koulumiehen.

Perussopimuksen 21 §:n mukaan valtuusto valitsee valtuuston jäsenistä tarkastuslautakuntaan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten seitsemän (7) jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Valtuusto valitsee tarkastuslautakunnan jäsenistä yhden (1) puheenjohtajaksi ja yhden (1) varapuheenjohtajaksi.

Lautakunnan kokoonpanon tulee noudattaa suhteellisuusperiaatetta. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti lautakuntaan tulee valita jäseniä seuraavista ryhmistä:

- Kansallinen Kokoomus r.p., kolme (3) jäsentä
- Vihreä liitto r.p., kaksi (2) jäsentä
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p., kaksi (2) jäsentä

Kuntalain 70 § 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n 1. momentin mukaan kuntien välisen yhteistoiminnan toimeilimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakkin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Vaatimus koskee erikseen toimeilimen jäseniä ja varajäseniä. Lautakunnan vakinaisissa jäsenissä on nyt neljä miestä ja kolme naista, joten valittavan henkilön tulee olla nainen.

Larssonin henkilökohtainen varajäsen tarkastuslautakunnassa on nyt ollut valtuuston jäsen Seija Muurinen Helsingistä. Valtuustolle esitetään, että Muurinen valittaisiin lautakunnan jäseneksi ja puheenjohtajaksi ja että Muurisen henkilökohtaiseksi varajäseneksi valitaan valtuuston jäsen Terhi Koulumies Helsingistä.

Hallitus

Valtuusto päättää

1. myöntää Tiina Larssonille eron tarkastuslautakunnan jäsenyydestä ja puheenjohtajan tehtävästä,

Valtuusto

12.12.2019

2. valita Larssonin tilalle tarkastuslautakunnan jäseneksi ja lautakunnan puheenjohtajaksi valtuuston jäsen Seija Muurisen; ja
3. valita Muurisen henkilökohtaiseksi varajäseneksi valtuuston jäsen Terhi Koulumiehen.

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti

1. myöntää Tiina Larssonille eron tarkastuslautakunnan jäsenyydestä ja puheenjohtajan tehtävästä,
2. valita Larssonin tilalle tarkastuslautakunnan jäseneksi ja lautakunnan puheenjohtajaksi valtuuston jäsen Seija Muurisen; ja
3. valita Muurisen henkilökohtaiseksi varajäseneksi valtuuston jäsen Terhi Koulumiehen.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)husf.fi

Valtuusto

12.12.2019

§ 36

Asianro HUS/2811/2019

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilivelvollisten nimeäminen vuosille 2020-2021

Selostus

Kuntalain (410/2015) 125 §:n mukaisesti tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus. Tilintarkastajan on yksilöitävä asianomainen tilivelvollinen, mikäli tilintarkastaja esittää tilintarkastuskertomuksessa, että vastuuvapautta tilivelvolliselle ei voida myöntää. Viime kädessä tilintarkastuskertomuksen antava tilintarkastaja harkitsee, ketkä ovat muistutuksen kohteena olevia tilivelvollisia.

Kuntalaki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta. Tilivelvollisten ja muiden vastuullisten kannalta on kuitenkin selkeämpää, jos he tietävät, keitä vastuuvapauslausuma koskee. Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä ja niiden jatkuvasta ylläpidosta. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, häneen voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä omasta että alaisensa tekemisestä tai tekemättä jättämisestä. Vaikka henkilö ei olisikaan lain tarkoittama tilivelvollinen, hänen on luonnollisesti hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella eikä tilivelvollisaseman puuttuminen vapautta esimiehiä toiminnan valvontavastuusta.

Tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle, joka päättää asiasta tarkastuslautakunnan valmistelun pohjalta. Tilivelvollisten luettelon laatimisen yhteydessä on kuultu hallintojohtajaa ja vastuunalaista tilintarkastajaa.

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisia toimielimiä HUSissa ovat hallitus, talous- ja konsernijaosto, sairaanhoitoalueiden lautakunnat, psykiatrisen sairaanhoidon lautakunta, vähemmistökielinen lautakunta ja tarkastuslautakunta. Tilivelvollisia viranhaltijoita HUSissa ovat toimielimien esittelijät ja heidän varahenkilönsä, tulosalueiden johtajat ja heidän varahenkilönsä, HUSin johtoryhmä ja Hyksin tulosyksiköiden toimialajohtajat. Luettelo tilivelvollisista on **liitteenä 2**.

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 17.10.2019 § 37 osaltaan hyväksynyt liitteenä olevan tilivelvollisten luettelon ja esittänyt sen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Tarkastuslautakunta

Valtuusto päättää, että liitteessä mainitut toimielimet ja viranhaltijat ovat tilivelvollisia vuosina 2020 ja 2021.

Valtuusto

12.12.2019

Asian käsittely

Puheenjohtaja informoi valtuustoa, että hallitus ei pysty panemaan täytännön julkisomisteisen työterveyshuoltoyhtiön perustamista koskevaa valtuuston päätöstä 13.12.2018 § 35 olosuhteiden muututtua. Tämän johdosta puheenjohtaja esitti valtuustolle, että liitteeseen lisättäisiin HUS Työterveys –tulosalueen johtaja. Koska kukaan ei vastustanut esitystä, totesi puheenjohtaja valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti, että liitteessä mainitut toimielimet ja viranhaltijat lisättynä HUS Työterveys -tulosalueen johtajalla ovat tilivelvollisia vuosina 2020 ja 2021.

Lisätiedot

Arviointijohtaja Pirjo Räsänen, s-posti [pirjo.rasanen\(at\)hus.fi](mailto:pirjo.rasanen@hus.fi)

Liitteet

Liite 2: Luettelo tilivelvollisista

Valtuusto

12.12.2019

§ 37

Asianro HUS/2813/2019

HUSin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset

Selostus

Kuntalain (410/2015, § 84 mom. 2) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksistaan, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa.

HUSissa ilmoitusvelvollisuus koskee hallituksen jäseniä ja varajäseniä, valtuuston puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, lautakuntien puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia sekä hallituksen ja lautakuntien esittelijöitä. Myös talous- ja konsernijaoston jäsenet ja varajäsenet ovat ilmoitusvelvollisia.

Tarkastuslautakunta valvoo ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi (Kuntalaki 410/2015, § 121) vuosittain. Tarkastuslautakunta on siirtänyt toimivallan rekisterin ylläpidosta arviointijohtajalle (20.8.2018 § 46). Tarkastuslautakunta päätti 17.10.2019 (§ 39), että sidonnaisuusilmoitukset annetaan valtuustolle tiedoksi 12.12.2019.

Julkiseen rekisteriin on tehty joitakin muutoksia sen jälkeen, kun valtuusto sai ilmoitukset tiedoksi edellisen kerran (13.12.2018 § 33). Rekisteristä on poistettu Aki Lindénin ja Pertti Panulan ilmoitukset virka- ja luottamustehtävän päättymisen vuoksi. Rekisteriin on lisätty toimitusjohtaja Juha Tuomisen, hallituksen jäsen Tom Böhlingin, Hyvinkään sairaanhoitoalueen lautakunnan varapuheenjohtaja Jonna Heinosen sekä Hyks-sairaanhoitoalueen johtajan Atte Meretojan ilmoitukset.

Julkisesta rekisteristä poistetut ilmoitukset säilytetään pysyvästi Kansallisarkiston päätöksen (AL/10361/07.01.01.03.01/2017) mukaisesti ja ovat pyynnöstä saatavissa HUSin ulkoisen tarkastuksen yksiköstä.

Erillistä liitettä sidonnaisuusilmoituksista ei ole esityslistan liitteenä, vaan ajantasainen HUSin sidonnaisuusrekisteri on julkaistu suomeksi ja ruotsiksi osoitteessa <https://hus.sidonnaisuusrekisteri.fi>. Tietoa sidonnaisuuksien ilmoittamisesta on sivulla www.hus.fi/hus-tietoa/hallinto-ja-paatoksenteko/sidonnaisuudet.

Tarkastuslautakunta

Valtuusto merkitsee tiedoksi HUSin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset.

Päätös

Valtuusto merkitsi tiedoksi HUSin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset.

Lisätiedot

Arviointijohtaja Pirjo Räsänen, s-posti pirjo.rasanen@hus.fi

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

§ 38

Asianro HUS/1102/2019

HUSin strategian päivitys

Selostus

Taustaa

Organisaation strategia voidaan määritellä niiden valintojen joukoksi, jotka kyseisen yhteisön tulee tehdä selviytyäkseen ja menestyäkseen ympäristössään. Strategia ei kata kaikkia yhteisön tekemiä valintoja, vaan strategia käsittelee tietyn päämäärän tai tavoitteen saavuttamiseksi tarpeellisia valintoja.

Strategioiden rakenteessa on tyypillisesti tiettyjä peruselementtejä. Strategian perustana ovat organisaation arvot, joiden tulisi olla koko organisaatiolle yhteinen toiminnan perusta. Yhteisesti jaetut arvot mahdollistavat organisaation uudistumisen kestäväällä tavalla. Strategian visiolla tarkoitetaan organisaation tilaa, johon yhteisön toivotaan pääsevän. Visio vastaa siihen, millainen organisaatio haluaa olla tulevaisuudessa. Lupauksella konkretisoidaan organisaation palvelutavoitetta. Muita strategian kannalta keskeisiä osatekijöitä ovat strategiset päämäärät, niiden toteuttamiseksi tarpeelliset tavoitteet ja tavoitteissa onnistumista kuvaavat mittarit. Strategian tavoitteiden toteutumista voidaan lisäksi tukea ns. läpimurtohankkeilla, joissa useat yksiköt toteuttavat samanaikaisesti yhdessä sovittuja strategian toteutumista tukevia toimenpiteitä.

HUSin nykyinen strategia on hyväksytty valtuuston kokouksessa 19.10.2011 ja se on voimassa toistaiseksi. Strategisia painopisteitä ja avaintavoitteita on käsitelty ja uudistettu tämän jälkeen vuosittain valtuustossa talousarvion yhteydessä. Nykyinen strategia on palvellut hyvin HUSin perustehtävää ja tavoitteita. HUSin toimintaympäristö sekä terveydenhuollon että yhteiskunnallisten rakenteiden osalta on kuitenkin muuttanut merkittävästi viime vuosien aikana, ja tämä muodostaa perustan strategian kattavalle uusimiselle.

HUSin arvoiksi on määritelty tällä hetkellä ihmisen yhdenvertaisuus, potilaslähtöisyys, luovuus ja innovatiivisuus, korkea laatu ja tehokkuus sekä avoimuus, luottamus ja keskinäinen arvostus. Nämä ovat kaikki tärkeitä päämääriä. Kuitenkin jo viestinnällisistä syistä tulisi pyrkiä siihen, että arvot voidaan kiteyttää noin kolmeen keskeisimpään kysymykseen. Nykyisellään HUSin arvot eivät ole henkilöstön yleisesti tuntemia eivätkä ne näin vaikuta toivotulla tavalla. Tarkoitus strategiatyön yhteydessä on näin päivittää myös HUSin arvot.

Valmisteluprosessi

Strategian päivitystyö strategiakaudeksi 2019-2025 on käynnistetty hallituksessa 25.3.2019 § 31. Strategian valmistelutyötä on tehty toimitusjohtajan ja johtoryhmän johdolla ja HUSin kehittämissyksikön tuella. Hallitus on käsitellyt strategian skenaariomalleja ja painopiste-ehtotuksia johtoryhmän valmistelun pohjalta Lahdessa järjestetyssä seminaarissaan 25.-26.4.

Valtuusto

12.12.2019

Valtuusto on käsitellyt ja valmistellut edelleen strategian muutosvoimia ja painopisteitä omassa seminaarissaan 18.-20.9. Hallitus on käsitellyt ja ohjannut strategian valmistelutyötä syksyn kokouksissaan.

Strategiatyöhön on osallistettu sähköisten kyselyjen kautta kaikki HUSin keskeiset sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät: HUSin henkilöstö ja henkilöstön edustajat, HUSin jäsenkunnat, HUSin toimielimet, erityisvastuualueen muut sairaanhoitopiirit ja muut yhteistyöorganisaatiot, Helsingin yliopisto ja sen lääketieteellinen tiedekunta, muut yhteistyökorkeakoulut ja OLKAssa toimivat potilasjärjestöt. Sähköisten työkalujen lisäksi strategiavalmistelua on käsitelty lukuisissa eri tilaisuuksissa eri sidosryhmien kanssa (esim. HUS Stratossa omistajakuntien kanssa). Luonnoksesta strategian muutosvoimiksi on toteutettu henkilöstökysely kesäkuun aikana ja tulosalueilla on toteutettu työpajoja, joissa on käsitelty vuorovaikutteisesti strategisia muutosvoimia ja painopiste-ehdotuksia. Strategiavalmistelua on käsitelty lisäksi henkilöstötoimikunnassa ja se on ollut keskeisenä aiheena HUSin yhteistoimintapäivässä.

Muutosvoimat

Strategiatyö tulee perustaa HUSin tulevana vuosina vaikuttavien voimien analysointiin. Tämä analyysi toteutettiin osin niin kutsutun skenaariotyökentelyn kautta. Näin valikoituivat esiin keskeiset muutosvoimat, jotka pitää ottaa huomioon ja hyödyntää HUSin vision toteuttamiseksi.

HUS on suurin erikoissairaanhoidon palveluiden tuottaja Suomessa ja yhdessä Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan kanssa ylivoimaisesti suurin terveydenhuollon tieteellinen toimija ja terveydenhuollon henkilöstön kouluttaja. Tämä asema antaa mahdollisuuden ja myös velvoittaa toimimaan terveydenhuollon haasteiden ratkaisemisessa. Erikoissairaanhoidon palvelutarpeet kasvavat lähivuosina edelleen Helsingin ja Uudenmaan väestömäärän kasvun, väestön ikääntymisen ja lääketieteen kehittymisen myötä. Kuntatalouden tilanne tulee lähiaikoina jatkumaan haastavana, joskin Uudenmaan tilanne on kokonaisuutena muuta maata suotuisampi. Erikoissairaanhoidon tulee todennäköisesti kohdistumaan myös muita muutostrendejä. Esimerkiksi valinnanvapauden merkitys tulee sote-uudistuksen kaatumisesta huolimatta lisääntymään.

Strategiaan vaikuttaviksi keskeisiksi muutosvoimiksi on tunnistettu seuraavat viisi tekijää:

- 1) Ilmastonmuutos ja rajalliset luonnonvarat
- 2) Väestönmuutokset
- 3) Tietojenkäsittely- ja viestintäteknologian kehitys
- 4) Asiakkaiden palveluodotusten muuttuminen
- 5) Työntekijöiden suhde työhön ja työnantajaan

Valtuusto

12.12.2019

Muutosvoimat pitävät sisällään seuraavia osatekijöitä:

1. Ilmastonmuutoksen hidastaminen ja kestävä kehityksen turvaaminen on osaltaan jokaisen organisaation tehtävä. Kestävä kehityksen ajattelun pitää kulkea läpi kaiken organisaation tekemisen. Pitemmällä aikavälillä ilmastonmuutos muualla maailmassa voi johtaa myös nopeisiin ja laajoihin muuttoliikkeisiin.
2. Toisin kuin monissa muissa osissa Suomea, Uudenmaan alueella väestömäärä kasvaa merkittävästi nyt ja tulevaisuudessa. Samalla väestö ikääntyy. Väestön ikääntyminen on voimakkaimmillaan Suomessa seuraavien 10 vuoden aikana. Tämä johtaa suuriin muutoksiin sekä huoltosuhteessa että myös sairauksien kirjossa. Toisaalta HUS alueelle muuttaa ihmisiä muista maista ja väestö monikulttuuristuu. Nämä seikat sekä asettavat haasteita palvelujärjestelmälle että antavat mahdollisuuksia. Koska osassa Suomea väestö vähenee HUSin kansallinen rooli kasvaa tulevaisuudessa.
3. Lääketieteen mahdollisuudet hoitaa vaikeitakin sairauksia paranevat nopeasti. Monet näistä uusista teknologioista ovat alkuun huomattavan kalliita. Älykäs digitalisaatio on siksi edellytys sekä hyvän palvelun takaamiseksi, että ennen kaikkea terveydenhuollon kokonaiskustannusten hallitsemiseksi. Digitalisaation myötä terveysalalle voi tulla nopeasti toimijoita, jotka aiheuttavat terveyspalveluiden murroksen. Digitaalisen terveydenhuollon osalta murroksen aiheuttaja voi tulla nopeasti mistä päin maailmaa tahansa. Näistä syistä seuraavien viiden vuoden aikana on tarpeellista kehittää kansallisia digitaalisia palveluita ennakkoluulottomasti.
4. Asiakkaiden palveluodotukset muuttuvat. On todennäköistä, terveydenhuollon palveluiden kuluttajaistuminen laajenee. Tämä asettaa uusia vaatimuksia tavoillemme toimia. Samalla maksaja-asiakas edellyttää mitattua näyttöä toimintamme vaikuttavuudesta. Lisääntyvät tarpeet ja mahdollisuudet ja rajalliset resurssit merkitsevät sitä, että toimintamme pitää olla kustannustehokasta.
5. Työntekijöiden suhde työhön ja työnantajaan. Työn merkityksellisyys korostuu tulevaisuudessa yhä useammalla työntekijällä. Työntekijät ovat vähemmän sitoutuneita työnantajaansa ja sen sijaan voivat muodostaa osaamisyhteisöjä, joiden parhaista jäsenistä työnantajat kilpailevat. Toisaalta työn merkityksellisyys on yhä tärkeämpi peruste ihmisille heidän valitessaan työpaikkaansa. Tämä on HUSille julkisen arvopeustaisen terveydenhuollon tuottajana selkeästi mahdollisuus.

Ehdotukset HUSin strategian keskeisten osien sisällöksi

Hallituksen ja johtoryhmän valmistelun sekä toteutettujen sidosryhmäkuulemisten pohjalta esityslistan **liitteenä 3** on ehdotus HUSin strategiaksi seuraaville viidelle vuodelle eli vuosille 2020-2024. Ehdotuksessa kuvataan keskeiset strategian muutosvoimat ja tehdään ehdotukset strategian peruselementeiksi. Alla esitetään niistä tiivistelmä, ja tarkemmat perustelut kunkin osatekijän osalta kuvataan liitteessä.

HUSin arvoiksi ovat valmistelussa kiteytyneet **yhdentertaisuus, edelläkävijäisyys ja kohtaaminen**. Visiomme on toimia **terveydenhuollon suunnannäyttäjänä**. Lupauksemme on antaa **joka päivä, jokaiselle potilaalle, yhä parempaa hoitoa**.

Valtuusto

12.12.2019

HUSilla on viisi strategista päämäärää, joissa meidän tulee onnistua. Päämäärät ovat seuraavat:

- Tuotamme potilaillemme mitatusti parasta hoitoa ja palvelua
- Olemme paras yhteisö oppia, tutkia ja tehdä merkityksellistä työtä
- Tuotamme terveyttä tehokkaasti ja vaikuttavasti
- Kannamme vastuumme yhteiseksi hyväksi
- Toteutamme asiakaslähtöisen digitaalisen muutoksen

Strategian rakenteellisena tavoitteena on, että edellä todetut strategian peruselementit voidaan kiteyttää yhdelle sivulle. Strategiassa onnistuminen edellyttää strategisten tavoitteiden ehdotonta selkeyttä ja vastaavasti yksiselitteistä käsitystä siitä, mihin asioihin pitää keskittyä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Tiivistäminen auttaa paitsi strategian sisällön kiteyttämisessä ja on tärkeää myös strategian viestinnässä onnistumiseksi. Strategiasta on olemassa luonnollisesti myös laajemmat aineistot, joissa taustoitetaan ja selvennetään strategiaa ja sen tavoitteita.

Strategian toimeenpano

Keskeinen työkalu strategian toteuttamisessa on vuosisuunnitteluun perustuva tavoiteasetanta, niihin liittyvät mittarit ja mittarien seuranta. Kaikki asetettavat tavoitteet ovat joko **strategisia** (strategian ja sen päämäärien toimeenpanoon liittyviä) tai **operatiivisia** (suorituskykyyn liittyviä).

Strategisia tavoitteita asetetaan kaikilla organisaation tasoilla. Ylimpänä tavoitehierarkiassa ovat valtuuston talousarviossa vahvistamat sitovat toiminnalliset tavoitteet, jotka kiinnittyvät strategisiin päämääriin. Tulosalueet ja tulosyksiköt asettavat omat tavoitteensa, jotka perustuvat osaltaan ylemmän tason tavoitteisiin ja tukevat niiden toteutumista. Kullakin organisaatiotasolla tulee olla vain rajallinen määrä tavoitteita, jotta niiden toteutumiseen voidaan riittävästi panostaa.

Strategisten päämäärien painotus vaihtelee vuosittain. Tämä painotus tapahtuu strategisten tavoitteiden kautta. Tämän takia yksittäisenä vuotena tavoitteet eivät välttämättä kohdistu samalla painolla kaikkiin päämääriin. Strategiakauden aikana tavoitteet asetetaan vuosittain. Strategiakauden alussa ei näin ollen päätetä yksittäisistä tavoitteista strategiakauden kaikille vuosille.

Valtuustolle on laadittu strategian pohjalta esitys tavoitteista vuodelle 2020, joka käsitellään talousarvion yhteydessä. Vuoden 2020 tavoitteissa korostuvat erityisen ajankohtaisina kysymyksinä etenkin henkilöstön hyvinvointi (paras yhteisö) sekä digitaalinen muutos (Apotti-järjestelmän käyttöönotto). Vastaavasti esim. hoidon laadun mittaamisen merkitys korostuu etenkin strategiakauden loppua kohti.

Valtuusto

12.12.2019

Hallitus

Valtuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan HUSin strategian vuosille 2020-2024.

Asian käsittely

Asiassa käydyn keskustelun aikana valtuutettu Minna Hakapää esitti valtuutettu Hannu Tuomisen kannattamana, että päämäärä "Toteutamme asiakaslähtöisen digitaalisen muutoksen" muutetaan kuulumaan seuraavasti:

"Potilailla on oikeus odottaa sujuvaa asiointia terveydenhuollon organisaatioissa. Oikeanlaisella digitalisaatiolla voimme edistää terveydenhuollon laatua, kustannusvaikuttavuutta ja asiakaskokemusta.

Digitalisaatio on keskeinen keino kaikkien muiden HUSin strategisten päämäärien toteuttamiseksi. Digitalisaatiolla voidaan myös tukea selviämistä terveydenhuollon edessä olevasta työvoimapulasta. Digitalisaatiossa on ennen kaikkea kyse suuresta kulttuurisesta murroksesta terveydenhuollossa, eikä ainoastaan teknologisesta kehityksestä. Digitalisaation myötä tapamme tuottaa ja käyttää terveyspalveluja muuttuu olennaisella tavalla."

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Minna Hakapään esitys hyväksyä yksimielisesti. Koska kukaan ei vastustanut esitystä, totesi puheenjohtaja valtuuston hyväksyneen valtuutettu Hakapään esityksen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti hyväksyä liitteenä olevan HUSin strategian vuosille 2020-2024 siten muutettuna, että päämäärä "Toteutamme asiakaslähtöisen digitaalisen muutoksen" kuuluu seuraavasti:

"Potilailla on oikeus odottaa sujuvaa asiointia terveydenhuollon organisaatioissa. Oikeanlaisella digitalisaatiolla voimme edistää terveydenhuollon laatua, kustannusvaikuttavuutta ja asiakaskokemusta.

Digitalisaatio on keskeinen keino kaikkien muiden HUSin strategisten päämäärien toteuttamiseksi. Digitalisaatiolla voidaan myös tukea selviämistä terveydenhuollon edessä olevasta työvoimapulasta.

Digitalisaatiossa on ennen kaikkea kyse suuresta kulttuurisesta murroksesta terveydenhuollossa, eikä ainoastaan teknologisesta kehityksestä. Digitalisaation myötä tapamme tuottaa ja käyttää terveyspalveluja muuttuu olennaisella tavalla."

Lisätiedot

Toimitusjohtaja Juha Tuominen, s-posti juha.tuominen(at)hus.fi
Kehittämisojohtaja Visa Honkanen, s-posti visa.honkanen(at)hus.fi

Liitteet

Liite 3: HUS strategia

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

§ 39

Asianro HUS/493/2017

Omavelkaisen takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle

Selostus

Taustaa

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien, Kirkkonummen kunnan sekä HUS-kuntayhtymän käynnistämän yhteisen Apotti-hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apotti-hankkeen yhtenä osana on asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.

Perustajaosakkaat ovat kesällä 2013 solmineet sopimuksen sosiaalihuollon, perusterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintayhteistyöstä. Apotti-hankkeen ohjausryhmä päätti kokouksessaan 9.1.2014 esittää mm., että asiakas- ja potilastietojärjestelmän tuotannon aikaista toimintaa varten perustetaan osakeyhtiö. Neuvottelut yhtiön omistuksen jakautumisesta ja osakassopimuksen sisällöstä käytiin vuoden 2014 ja kevään 2015 aikana.

Oy Apotti Ab:n toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajakunnille ja kuntayhtymille sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä sekä huolehtia järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä asiakastarpeiden ja päätösten mukaisesti. Yhtiön toiminnasta aiheutuva riski on kunnalle ja kuntayhtymälle sama, kuin organisaatio itse kehittäisi ja ylläpitäisi sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmää. Oy Apotti Ab:n tapauksessa omistajakunnat ja HUS ovat ulkoistaneet asiakas- ja potilasjärjestelmän rakentamisen ja kehittämisen Oy Apotti Ab:lle. Yhtä kuntaa tai kuntayhtymää laajemman omistaja- ja käyttäjäkunnan uskotaan tuovan pidemmällä aikajänteellä omistajille alhaisempia käyttäjäkohtaisia kustannuksia kuin yksin tekemällä. Oy Apotti Ab:n lainojen takaukseen ei siten liity kunnan tai kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitetta laajempia tai suurempia riskejä, koska tietojärjestelmät tulee olla joka tapauksessa.

HUS-kuntayhtymän valtuusto päätti 17.6.2015 § 24 mm. hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omistajilleen omakustannushintaan tuottavan Oy Apotti Ab –nimisen osakeyhtiön (yhtiö) perustamisen yhdessä Helsingin kaupungin, Vantaan kaupungin, Kauniaisten kaupungin ja Kirkkonummen kunnan kanssa.

Yhtiö rekisteröitiin 15.7.2015 ja sen toimialana on tietojärjestelmäalan palvelutoiminta, ohjelmistojen ja laitteistojen hankinta, suunnittelu ja kehittäminen. Lisäksi yhtiö voi tarjota tietojärjestelmiin liittyvää konsultointia, koulutusta sekä tuki- ja käyttöpalveluita. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain mukaisena osakkeenomistajiensa sidosyksikkönä, jonka tarkoituksena on tuottaa palveluja yhtiön osakkeenomistajille.

HUS-kuntayhtymän hallitus päätti 21.9.2015 § 104 hyväksyä kuntayhtymän osalta järjestelmää koskevat hankintapäätökset ja yhtiön perustajaosakkaat, Oy Apotti Ab, järjestelmätoimittaja ja KL-Kuntahankinnat Oy ovat allekirjoittaneet hankittavaa asiakas- ja potilastietojärjestelmää koskevan hankintasopimuksen 21.4.2016.

Valtuusto

12.12.2019

HUS-kuntayhtymän valtuusto päätti 16.12.2015 § 39 myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten enintään 99 milj. euron määräisen kuntayhtymän omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä n. 202 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä. Ao. takauksen turvin nostetut lainat tulee lyhentää loppuun vuoden 2028 päättämiseen mennessä.

Oy Apotti Ab:n osakkaiden alkuperäiset omistusosuudet perustuivat näiden vuoden 2013 asukaslukeihin. Perustajaosakkaiden lisäksi yhtiön omistajiksi ovat sittemmin liittyneet Keravan kaupunki ja Tuusulan kunta. Nykyiset omistusosuudet yhtiössä ovat: HUS 44,0 %, Helsinki 36,3 %, Vantaa 12,4 %, Kirkkonummi 2,4 %, Tuusula 2,3 %, Kerava 2,1 % ja Kauniainen 0,5 %.

Oy Apotti Ab:n toiminta rahoitetaan pääosin pitkäaikaisilla lainoilla sekä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) tehtävillä maksuilla nykyisen käyttöönottolajuuden päättämiseen eli vuoden 2020 loppuun asti. Käyttöönottohankeen kustannukset aktivoidaan yhtiön taseeseen. Tarkempi selvitys Oy Apotti Ab:n laskutusperiaatteista asiakasorganisaatioilta on esitetty **liitteessä 4** ja käyttäjämäärät ja käyttöönotto-oletukset syksyllä 2019 **liitteessä 5**.

Nykytilanne

Arvio Oy Apotti Ab:n vuosien 2016-2021 kustannuksista on kasvanut alkuperäisestä suunnitelmasta, jolloin myös lainavakuuksien tarve on kasvanut. Osakkaat vastaavat yhtiön pääomarahoituksesta omistusosuuksiensa suhteessa. Arvioitu kustannusten kasvu johtuu muun muassa osakkaiden alkuperäisiä arvioita suuremmista käyttäjämääristä, jotka ovat kasvattaneet lisenssimaksuja. Lisäksi järjestelmään on yhdessä osakkaiden kanssa päätetty tehdä muutos- ja laajennustöitä. Sen lisäksi käyttöönottohankeen edistymisen aikana yhtiö ja osakkaat ovat tarkistaneet hankesuunnitelmasa määriteltä keskinäistä työnjakoa ja yhtiön vastuulle on osakkailta siirretty määriteltä Apottia täydentäviä palveluita sekä järjestelmän kouluttajat. Tieto yksityiskohtaisista lisenssimaksuista on katsottu Oy Apotti Ab:n julkisuuslain 1999/621 24 § 1 momentin kohdassa 20) tarkoitetuksi yksityisen liikesalaisuudeksi, jonka vuoksi tässä yhteydessä ei avata lisenssitilannuksia tarkemmin. Kustannusarvion erittely vuosilta 2016-2021 on **liitteenä 6**.

Kuntayhtymän näkökulmasta on järjestelmähankkeen loppuunsaattamisen kannalta perusteltua hyväksyä aiemman Oy Apotti Ab:n rahoitukseen liittyvän lainavakuuksia koskevan päätöksen muuttaminen siten, että aiemmin päätettyjä takauksia korotetaan yhteensä kahteensataan kahdeksaan-kymmeneen milj. euroon (280 milj. euroa) siten, että kukin osakas myöntää korotuksen takausmäärään omistusosuuttaan vastaavalle summalle, jo tehdyt takauspäätökset huomioiden.

HUS-kuntayhtymän osalta tämä tarkoittaa vakuuksien lisäämistä aiemmin päätettyjen vakuuksien (99 milj. euroa) lisäksi 24 136 000 eurolla. Osakkailta kokonaisuudessaan haettava lisävakuusmäärä on 54,9 milj. euroa.

Valtuusto

12.12.2019

Lisävakuuksien myöntäminen tarkoittaa yhteensä noin 7,8 milj. euron SVOP-maksua omistusosuuksittain jaettuna. HUS-kuntayhtymän osalta SVOP-sijoitus olisi noin 3,4 milj. euroa. Pääomittamista koskeva asia tuodaan erikseen päätöksentekoon. Asia on huomioitu kuntayhtymän talousarvioehdotuksen 2020 valmistelun yhteydessä osana investointiohjelmaa.

Vakuustarve

Oy Apotti Ab:n palvelutuotanto on osalla osakkaista tuotannossa ja muille järjestelmää kehitetään kunkin osakkaan käyttöönoton edellyttämällä tavalla. Palvelutuotannosta ja järjestelmäkehityksestä aiheutuu merkittäviä kustannuksia, jotka toimittajat laskuttavat sopimusten mukaisesti Oy Apotti Ab:ltä ja Oy Apotti Ab edelleen omilta asiakkailtaan. Eriaikaisista laskutus- ja maksuaikatauluista johtuen voi tulla tarvetta lyhytaikaisen ulkopuolisen rahoituksen käyttämiseen rahoituksen toimivuuden ja joustavuuden varmistamiseksi. Yritystodistusten käyttäminen on varsin yleinen käytäntö lyhytaikaisen rahoituksen turvaamiseen. Se vastaa rahoitusinstrumenttina kunnissa käytettyä kuntatodistusta, ja on nykyisessä markkinatilanteessa nopea ja varsin edullinen tapa rahoituksen järjestämiseen lyhyellä aikajänteellä.

Osana kokonaisrahoitusta on suunniteltu, että Oy Apotti Ab voi hakea toiminnan edellyttämän riittävän rahoituksen järjestämiseksi yritystodistuksilla myös lyhytaikaista rahoitusta enintään 60 milj. euron arvosta. Lyhytaikaisen rahoituksen enimmäismäärä huomioiden Oy Apotti Ab on laatinut uuden rahoituslaskelman pitkäaikaisen rahoituksen edellyttämän vakuusmäärän tarkentamiseksi, rahoitustarpeen ajoittumisajat ja lyhytaikaisen rahoituksen mahdollistavien yritystodistusten juoksuajat huomioiden.

Lyhytaikaisen rahoituksen järjestämistä käsitellään erikseen Oy Apotti Ab:n yhtiökokouksessa.

Kuntalain 129 § huomioiden omistajat edellyttävät vastavakuuksia antamilleen vakuuksille. Tämän tarpeen täyttämiseksi Oy Apotti Ab on selvittänyt yrityskiinnitysten käyttämistä takausten vastavakuuksina.

Vastavakuudeksi annettavan yrityskiinnityksen tai yrityskiinnitysten on neuvoteltu tulevan sekä nyt päätettävänä olevien takausten että omistajien aiemmin antamien takausten vastavakuudeksi omistusosuuksien suhteessa.

Oy Apotti Ab on tilannut ulkopuolisen arvion yrityskiinnityksen alaisen omaisuutensa vakuusarvosta. Oy Apotti Ab:n yhtiökokoukselle 22.10.2019 esitetään haettavaksi vakuusarvoltaan 162 milj. euron arvoista yrityskiinnitystä omistajittain omistusosuuksien suhteessa. Yrityskiinnityksen vakuusarvo kuntayhtymän osalta olisi noin 71,2 milj. euroa.

Valtiontuki ja kuntalaki 129 §

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaisesti tuki on kielletty, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaaisesti:

- (1) tuki on muodossa tai toisessa myönnetty valtion varoista;
- (2) tuki on valikoiva eli se suosii tiettyä yritystä tai tuotannon alaa;

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

- (3) tuki vaikuttaa kilpailuun vääristämällä tai uhkaamalla vääristää sitä; ja
- (4) tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Kyseessä on takauksen myöntäminen Oy Apotti Ab:lle, jonka julkisyhteisöt ovat perustaneet hoitamaan niiden toimialaan kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen liittyvää tehtävää, ja yhtiön tarkoituksena on tuottaa omakustannusperusteisia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja vain omistajilleen.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta on kilpailutettu julkisista hankinnoista annetussa laissa säädetyssä menettelyssä ja hankinta-asiakirjoissa on määritelty ne muut julkisyhteisöt, jotka voivat puitejärjestelyn perusteella ja yhtiön osakkaaksi tulemisen kautta käyttöönottaa järjestelmän. Yhtiö ei toimi lainkaan kilpailluilla markkinoilla, vaan se on perustettu ainoastaan toteuttamaan omistajilleen niiden yhteiseen tietojärjestelmähankintaan perustuvaa palvelua.

Yllä olevilla perusteilla Oy Apotti Ab ei harjoita valtiontukisäännösten näkökulmasta taloudellista toimintaa. Takauksen myöntäminen ko. yhtiölle ei siten sisällä kiellettyä valtiontukea, koska kaikki valtiontukea koskevat kriteerit eivät täyty.

Kuntalain 129 § vaatimukset huomioiden, kuntayhtymän talouden tunnuslukujen perusteella arvioituna voidaan todeta, että myönnettäväksi esitetty takaus ei vaaranna kuntayhtymän kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Takaukseen ei myöskään sisälly kuntalaissa tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä ottaen huomioon edellä selostetun yhtiön tarkoituksen sekä sen, että yhtiön omistajina on pelkästään julkisyhteisöjä. Takauksesta vaadittavat vastavakuudet kattavat riittävän osan kuntayhtymän riskien hallinnan näkökulmasta.

Päätösesitys

Valtuusto päättää, että

- a) kuntayhtymän omavelkaisen takauksen määrää korotetaan 24 136 000 euroa osana yhtiön yhteensä n. 54,9 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Taattavien lainojen uusi yhteismäärä on enintään 123 136 000 euroa. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka;
- b) takausjärjestelyt tulee toteuttaa siten, ettei kuntayhtymän omavelkainen takaus koskaan ylitä kuntayhtymän omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä;
- c) Oy Apotti Ab panttaa nyt myönnettävän ja aiemmin myönnetyn takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989-5) esitelytekstin mukaisesti;

Valtuusto

12.12.2019

- d) kuntayhtymä pidättää oikeuden vaatia lisää turvaavia vastavakuuksia siinä tilanteessa, jossa yhtiön omistus pohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennuudistuksen seurauksena muuttuu;
- e) Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan kohdassa d) mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä;
- f) päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaikki muut Oy Apotti Ab:n omistajat (Helsingin, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupungit sekä Kirkkonummen ja Tuusulan kunnat) tekevät omalta osaltaan vastaavat, määrällisesti omien omistussuhteidensa mukaiset päätökset Oy Apotti Ab:n lainojen omavelkaisesta takaamisesta;
- g) toimitusjohtaja ja hallintojohtaja valtuutetaan yhdessä allekirjoittamaan rahoituslaitosten lainatakaussopimukset;
- h) pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti, että

- a) kuntayhtymän omavelkaisen takauksen määrää korotetaan 24 136 000 euroa osana yhtiön yhteensä n. 54,9 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä, yhtiön järjestelmähankintaa varten nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Taattavien lainojen uusi yhteismäärä on enintään 123 136 000 euroa. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka;
- b) takausjärjestelyt tulee toteuttaa siten, ettei kuntayhtymän omavelkainen takaus koskaan ylitä kuntayhtymän omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä;
- c) Oy Apotti Ab panttaa nyt myönnettävän ja aiemmin myönnetyn takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989-5) esitelytekstin mukaisesti;
- d) kuntayhtymä pidättää oikeuden vaatia lisää turvaavia vastavakuuksia siinä tilanteessa, jossa yhtiön omistus pohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennuudistuksen seurauksena muuttuu;

Valtuusto

12.12.2019

- e) Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan kohdassa d) mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä;
- f) päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että kaikki muut Oy Apotti Ab:n omistajat (Helsingin, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupungit sekä Kirkkonummen ja Tuusulan kunnat) tekevät omalta osaltaan vastaavat, määrällisesti omien omistussuhteidensa mukaiset päätökset Oy Apotti Ab:n lainojen omavelkaisesta takaamisesta;
- g) toimitusjohtaja ja hallintojohtaja valtuutetaan yhdessä allekirjoittamaan rahoituslaitosten lainatakaussopimukset;
- h) pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan kokouksessa.

Lisätiedot

Hallintojohtaja Lauri Tanner, s-posti lauri.tanner(at)hus.fi

Liitteet

Liite 4: Oy Apotti Ab:n laskutusperiaatteet
Liite 5: Käyttäjämäärät
Liite 6: Kustannusarvio

Valtuusto

12.12.2019

§ 40

Asianro HUS/2131/2016

HUS Tukipalvelut tulosalueen nimen muutos

Selostus

HUS Tukipalvelut aloitti uutena tulosalueena 1.9.2017. HUS Tukipalvelut muodostettiin 31.8.2017 lakkautetuista liikelaitoksista HUS-Desiko, HUS-Servis ja Ravioli. Uuden tulosalueen keskeiseksi tavoitteeksi asetettiin entistä asiakaslähtöisemmän toimintamallin luominen. Uudessa organisaatiomallissa toiminta on jaettu kahdeksaan palvelulinjaan sekä uuteen asiakas- ja konseptikehitysyksikköön. Liikelaitosmallin korvanneella kahdeksan palvelulinjan ja asiakasyksikön tulosluemallilla on tavoiteltu aikaisempaa asiakaslähtöisempää ja kustannustehokkaampaa toimintamallia. HUS Tukipalveluiden synergiaetuja ja tehostamistyötä pyritään jatkokehittämään aktiivisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa tulevina vuosina. Tämän ohella toimintamallia jatkokehitetään asiakaslähtöisempään suuntaan ”yhden luukun” -palveluperiaatteen mukaisesti.

Perustelut

Uuden organisaation valmisteluvaiheessa tiedostettiin, että HUS Tukipalvelut -nimessä on ristiriitaisuutta, koska HUSin organisaatiossa tukipalveluita tuottavia tulosalueita on muitakin: HUS Tietohallinto, HUS Tilakeskus, HUS Apteekki sekä HUS Logistiikka. HUS Tukipalvelut -nimeä pidettiin ns. työnimenä. Myös HUS Tukipalvelut tulosalueen asiakkailta, sidosryhmiltä ja muiden tukipalveluja tuottavien yksiköiden edustajilta saatiin viestiä nimen ristiriitaisuudesta.

Uusi nimi omalta osaltaan nostaa tulosalueen profiilia ja vahvistaa henkilöstön sitoutumista yhden luukun -palveluperiaatteeseen ja edesauttaa asiakaslähtöisemmän toimintamallin rakentamista. HUS Tukipalvelut tulosalueen uudeksi nimeksi esitetään HUS Asvia. HUS Asvia on **A**siakasymmärrystä, **S**airaalaosaamista, **V**astuullisuutta, **I**nnovaatiota ja **A**siantuntemusta.

Hallitus

Valtuusto päättää, että tulosalueen nimi hallintosäännön 14 §:ssä muutetaan kuulumaan "HUS Asvia / HUS Tukipalvelut".

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti, että tulosalueen nimi hallintosäännön 14 §:ssä muutetaan kuulumaan "HUS Asvia / HUS Tukipalvelut".

Lisätiedot

Talousjohtaja Mari Frostell, s-posti mari.frostell(at)hus.fi

Valtuusto

12.12.2019

§ 41

Asianro HUS/3357/2018

Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjauksen vaiheen 1 investointi

Selostus

Vuosien 2019 – 2022 investointiohjelmassa on Syöpätautien klinikkarakennuksen ns. matalan osan peruskorjauksen vaiheet 1 ja 2. Jatkossa HYKS Syöpäkeskuksen toiminta sijoittuu pääosin Siltasairaalaan, mutta osittain myös vanhaan klinikkarakennukseen, joka integroituu tiloiltaan Siltasairaalaan. Vaihe 1 ja sen ajoitus liittyvät keskeisesti syöpätautien hoidon järjestelyihin vuonna 2023, kun Siltasairaala otetaan käyttöön. Siltasairaala ja peruskorjattava nykyisen klinikan matala osa rakennetaan kiinni toisiinsa ja toiminta ja tilat nivoutuvat yhteen. Vanhan rakennusosan käytössä pitäminen liittyy mm. siihen, että klinikan sisäänkäyntikerroksen alla maanalaisissa tiloissa on osa Hyksin sädehoitoyksiköistä.

Hankeessa laajennetaan 0-kerroksessa sijaitsevan sädehoito-osaston vastaanottotiloja ja rakennetaan säteilysuojattu tila ontelon tai kudoksen sisäiselle sädehoito- eli brakyterapiayksikölle, jossa säteilylähde tuottaa hoitoannoksen kasvaimeen. Sädehoito-osaston tiloihin sijoitetaan lisäksi huolto- ja varastotilaa lääkintätekniikalle. Kerrokseen 1 peruskorjataan tilat isotooppihoitoyksikölle, jonka toiminta käsittää kaksi SPECT-TT kuvantamislaitetta sekä puhdastiloja radiolääkevalmistusta ja lääkeinjektoiden antamista varten. Hanke sisältää myös tiloja kolmannen sektorin toiminnalle ja iv-konehuonetilojen laajentamisen.

Syöpätautien klinikan osittainen peruskorjaaminen on Siltasairaalan suunnittelun yhteydessä tehty ratkaisu. Toiminnallisesti investointi liittyy syöpähoitojen nopeaan kehittymiseen ja hoitojen kysynnän kasvuun. Sädehoitomenetelmät kehittyvät kliinisen tiedon ja laitetekniikan kehityksen tahdisa. Kehityssuunta, jossa on tullut mahdolliseksi antaa hoitoa suuremmin kerta-annoksin vähemmällä hoitokerroilla (hypofraktiointi), on muuttanut kahden suurimman potilasryhmän, rintasyöpä- ja eturauhassyöpäpotilaiden sädehoitoa. Vaikka sädehoidon potilasmäärä kasvaa 3-4 %:n vuosivauhdilla, sädehoitokertojen kokonaismäärä kasvaa hypofraktioinnin ansiosta maltillisemmin, 1-2 %:lla vuodessa. Vastaavasti myös radioisotooppihoidot, joissa suun kautta tai suonesisäisesti annosteltu kantaja vie säteilijän (beeta tai alfasäteilijä) syöpäsoluun, ovat voimakkaassa kehitysvaiheessa. Samalla vaativia ja harvinaisia radioisotooppihoitoja keskitetään valtakunnallisesti Hyksiin.

Peruskorjauksen laajuus on noin 2 900 bm² ja kustannusarvio 15,0 milj. euroa. Korjaustyö käynnistyy toteutussuunnittelun jälkeen vuoden 2020 lopulla ja valmistuu syksyllä 2022. Hallitus on 4.11.2019 (§ 130) hyväksynyt Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjauksen vaiheen 1 hanke-suunnitelman ja päättänyt esittää investoinnin valtuustolle. Hallintosäännön mukaan valtuusto päättää hankekohtaisesti investoinneista, joiden kustannusarvio on vähintään 10 milj. euroa. Hallituksen päätöksen jälkeen investoinnista on jätetty sosiaali- ja terveysministeriölle lain edellyttämä poikkeuslupahakemus.

Valtuusto

12.12.2019

Hallitus

Valtuusto hyväksyy Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjauksen vaiheen 1 toteutettavaksi enimmäishintaan 15,0 milj. euroa. Hankkeen kustannuksissa voidaan ilman valtuuston erillistä käsittelyä ottaa huomioon rakentamisen tarjoushintaindeksin 9/2019 jälkeinen muutos.

Päätös

Valtuusto hyväksyi yksimielisesti Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjauksen vaiheen 1 toteutettavaksi enimmäishintaan 15,0 milj. euroa. Hankkeen kustannuksissa voidaan ilman valtuuston erillistä käsittelyä ottaa huomioon rakentamisen tarjoushintaindeksin 9/2019 jälkeinen muutos.

Lisätiedot

Investointijohtaja Anne Priha, s-posti [anne.priha\(at\)hus.fi](mailto:anne.priha(at)hus.fi)

Valtuusto

12.12.2019

§ 42

Asianro HUS/1587/2018

Esitys HUS-kuntayhtymän vuoden 2019 talousarvion sitovien tavoitteiden muuttamisesta

Selostus

2019 talousarvion kuntayhtymätasoiset tavoitteet ja sitovuus

HUSin valtuusto hyväksyi kokouksessaan 13.12.2018 (§ 42) vuoden 2019 talousarvion sekä vuosien 2019-2021 taloussuunnitelman kuntayhtymätasoisena. Talousarvion 2019 investointiosan sitovia tavoitteita päivitettiin valtuuston päätöksellä 13.6.2019 (§ 9).

Valtuuston hyväksymä talousarvio sisältää HUS-kuntayhtymätasoiset strategiset painopisteet ja avaintavoitteet sekä kuntalain mukaiset valtuustoon nähden sitovat taloudelliset tavoitteet. Kuntalain mukaiset sitovat tavoitteet rajattiin neljään taloudelliseen tavoitteeseen. Lain hengen mukaista on, että mikäli mm. toiminnan sisällössä tapahtuvien muutosten takia ja johtamistoimenpiteistä huolimatta sitovaa taloudellista tavoitetta ei ennusteen mukaan tulla saavuttamaan, tulee valtuuston tehdä uusi päätös sitovien tavoitteiden tasosta ennen talousarviovuoden loppua. Koska strategisten vuositavoitteiden osalta ei ole toteumakehityksen perusteella tarkoituksenmukaista päättää uudesta sitovuustasosta, niitä ei sisällytetty kuntalain mukaisiin sitoviin tavoitteisiin. Taloudellisten tavoitteiden osalta tilinpäätöksessä toteumaa verrataan sekä alkuperäiseen talousarvioon että joulukuussa valtuustossa päivitettävään sitovuustasoon.

Valtiovarainministeriö on elokuussa asettanut kuntalain muutostarpeita selvittävän työryhmän ja sen alaiset valmistelujaostot. Työryhmän toimikausi päättyy 30.9.2020. Asettamispäätöksessä mainitaan, että saatujen kokemusten perusteella kuntalain kehittämistarpeita on syytä arvioida ainakin kunnan toiminnan johtamista, kunnan hallintoa ja taloutta sekä kuntien yhteistoimintaa koskevan sääntelyn osalta. Nykyinen käytäntö ja vaatimus talousarvion sitovien tavoitteiden päivittämisestä talousarviovuoden aikana tulee myös arvioitavaksi työryhmän toimesta.

Kuntayhtymätasolla kuntalain mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 2019 talousarviossa muodostuvat neljästä taloudellisesta tavoitteesta;

- tilikauden tulos
- sitovat nettokulut
- investointien yhteismäärä
- pitkäaikaisten lainojen muutokset nettomääräisinä.

Taloussuunnittelukauden 2019 - 2021 tavoitteeksi asetettiin tasapainoinen talous. Vuoden 2019 tulostavoite on 20 milj. euroa alijäämäinen ja taloussuunnitteluvuosien 2020-2021 **vuosittainen tulostavoite** on nollatulos, jolloin vuosikate = poistot. Alijäämäinen talousarvio perustui Apotin käyttöönottoihin liittyviin kertaluontoisiin kustannuksiin (mm. Apotti tukihenkilöt ja sijaisjärjestelyt loppukäyttäjäkoulutuksien aikana). Talousarvion 2019 valmistelun loppuvaiheessa hallituksessa oli tehty valtuustolle päätösesitys vuoden 2018 ylijäämäisen tuloksen (mm. Töölön kiinteistön myyntivoitto)

Valtuusto

12.12.2019

käsittelystä siten, että toteutuneesta ylijäämästä olisi osa eli 20 milj. euroa jätetty palauttamatta jäsenkunnille. Siten talousarviossa taseen kertynyt yli-/alijäämä oli vuoden 2019 lopussa nolla ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelmassa vuosittainen tulostavoite nolla.

Talousarviovuodelle 2019 kuntayhtymätasolla sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi asetettiin **kuntayhtymän sitovat nettokulut**, joka mahdollistaa toimintatuottojen, rahoituserien muutoksen ja muun kuin jäsenkuntamyynnin joustavan huomioimisen sitovassa tavoitteessa. Sitovilla nettokuluilla tarkoitetaan jäsenkunnille kohdistuvan erikoissairaanhoidon palvelutuotannon kuluja. Sitovien nettokulujen tasoksi 2019 talousarviossa vahvistettiin 1 702,0 milj. euroa. Sitovat nettokulut ovat yhtä suuret kuin jäsenkuntien maksuosuus vähennettynä tilikauden tuloksella (alijäämä kasvattaa sitovia nettokuluja ja ylijäämä puolestaan pienentää sitovia nettokuluja).

Investointien osalta sitovaksi tavoitteeksi asetettiin tulosalueiden eli sairaanhoitoalueiden ja muiden kuntayhtymän tulosalueiden investointien yhteismäärä enintään 202,0 milj. euroa alkuperäisessä ja 209,0 milj. euroa 13.6.2019 muutetussa talousarviossa. Lisäksi kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron hankkeet ovat valtuustoon nähden sitovia ja esitettiin hankekohtaisesti valtuuston hyväksyttäväksi.

Kuntayhtymän rahoitusosan sitoviksi tavoitteiksi asetettiin **pitkäaikaisten lainojen muutokset nettomääräisenä**. Kuntayhtymä maksaa jäsenkunnille peruspääomasta 3 %:n korkoa. Peruspääoman korko on vuositasolla 11,7 milj. euroa.

Tuloslaskelmaosan sitovien tavoitteiden päivitys ja perusteet

Kuukausittaisten toiminnan ja talouden seurantaraporttien perusteella jo alkuvuonna oli nähtävissä, että toiminnan määrä (laskutusosuudella painotettu volyyymi) tulee ylittämään talousarvion sisältämän suunnitelman vähintään noin kahdella prosentilla. Sitovien nettokulujen kuukausittainen toteuma on vastaavasti tammi-syyskuussa jokaisena kuukautena ylittänyt talousarvion. Ylitys on vaihdellut helmikuun 2,1 prosentista huhti- ja syyskuun 7,5 prosenttiin. Koko alkuvuoden aikana toimintakulujen kasvuvauhti ja sitä kautta sitovien nettokulujen toteuma on ollut liian suuri toteutuneeseen toimintavolyymiin verrattuna.

Talousarviossa vuodelle 2019 asetetut oman palvelutuotannon hinnat ovat keskimäärin 2,8 % alhaisemmat kuin vuonna 2018. Tammi-syyskuussa 2019 toteutunut oman palvelutuotannon keskihinta oli kuitenkin vain 0,2 % alhaisempi kuin edellisen vuoden tammi-syyskuun toteutunut keskihinta. Palveluiden toteutunut käyttö on tammi-syyskuussa poikennut talousarviossa suunnitellusta. Keskihinnaltaan kalliimpien tuotteiden (vuodeosasto- hoitajaksot ja päiväkirurgia) määrä on kasvanut sekä edelliseen vuoteen että talousarvioon verrattuna, minkä takia oman palvelutuotannon toteutunut keskihinta on laskenut suunniteltua vähemmän.

Tammi-syyskuussa toiminnan kokonaisvolyyymi ylitti talousarvion sisältämän suunnitelman 2,2 % ja vastaavasti sitovat nettokulut ylittivät talousarvion 5,9 %. Koska kiinteiden kustannusten osuus HUSin kustannuksista on huomattava (arviolta n. 60 %), olisi edellä mainitulla toimintavolyymillä budjettilylyksellä sitovien nettokulujen budjettilylyys perustellusti voinut olla

Valtuusto

12.12.2019

maksimissaan noin 0,9 prosentin tasolla. Epäsuotuisan kustannuskehityksen takia tammi-syyskuun toteutunut alijäämä oli 21,2 milj. euroa ja se on 18,8 milj. euroa kuukausikohdennettua talousarviota suurempi.

Tilanteen korjaamiseksi ja kustannusten kasvun pysäyttämiseksi HUSin yhtymäjohto käynnisti keväällä päivitetyt ja tehostetut toimenpiteet talousarviossa vahvistettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mahdollisimman hyvän toteutumisen varmistamiseksi. Koska tilanteeseen ei elokuuhun mennessä onnistuttu aikaansaamaan tavoiteltua parannusta, otettiin syyskuun alussa käyttöön toimitusjohtajan 26.8.2019 antaman päätöksen mukaiset henkilöstömenoja koskevat tehostamis- ja säästötoimenpiteet. Päätöksellä merkittävästi rajoitetaan mm. henkilöstön rekrytointeja. Lisäksi muut sovitut lyhyen aikavälin sopeuttamistoimenpiteet käynnistettiin elokuussa ja niiden toteutuminen raportoidaan yksiköittäin kuukausittain. Edellisten lisäksi käynnistettiin HUS-tasoisien tuottavuusohjelman laadinta. Sen tarkoitus on määritellä ja toimeenpanna HUS-tasoisia toimenpiteitä ja linjauksia tulosalue- ja tulosyksikkökohtaisesti toteutettavien toimenpiteiden ja kehittämis-/tuottavuusohjelmien lisäksi. Ts. jokaisella tulosalueella ja tulosyksiköllä on edelleen omat kehittämis- ja tuottavuusohjelmat ja niitä täydentää HUS-tasoiset toimenpiteet.

Marraskuun alussa tulosaluekohtaisesti päivitetty tavoitteellinen 2019 vuosiennuste pohjautuu tammi-syyskuun toteumatietoihin ja sen perusteella muodostettuun näkemykseen loppuvuoden kehityksestä, mm. palveluiden kysynnästä. Ennuste perustuu oletukseen, että koko vuoden palvelutuotannon kokonaisvolyymi (laskutusosuudella painotettu volyyymi) ylittää talousarvion sisältämän suunnitelman 3,2 % (tammi-syyskuussa toteutunut ylitys 2,2 %). Vuosiennusteen mukaan kuntayhtymän sitovat nettokulut ylittävät talousarvion 95,0 milj. eurolla (5,6 %). Ts. koko vuoden ennustettu ylitys on 0,3 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin tammi-syyskuun toteuma. Kaikilla tulosalueilla jatketaan toimenpiteitä sitovien nettokulujen budjettiylityksen pitämiseksi mahdollisimman pienenä. Toiminnan kulujen (toimintakulut + rahoituskulut + poistot) ennustetaan toteutuvan 4,5 % (108,9 milj. euroa) talousarviota suurempina. Toimintatuottojen ennustetaan koko vuodelta ylittävän talousarvion 3,9 %. Ennusteen mukaan koko vuoden alijäämäksi muodostuu 35,9 milj. euroa, eli 15,9 milj. euroa talousarviota suurempi alijäämä.

Vuonna 2019 syntyvä alijäämä on talousarvion mukaisesti tarkoitettu jättää HUS-kuntayhtymän taseeseen, ts. sitä ei välittömästi laskuteta jäsenkunnilta. Siten sillä ei ole välitöntä vaikutusta jäsenkuntien erikoissairaanhoidon kuluihin vuonna 2019, mutta se vaikuttaa vuoden 2020 palveluhinnoitteluun ja sitä kautta vuoden 2020 jäsenkuntalaskutukseen.

Kuntalain vaatimusten mukaisesti taseen alijäämät on katettava 4 vuoden kuluessa niiden syntymisestä ja siten vuosien 2021-2023 taloussuunnitelma tulee vastaavasti laatia ylijäämäisiksi. Lisäksi vuoden 2019 toimintakerromukseen tulee sisällyttää suunnitelma alijäämien kattamiseksi. Alijäämäinen tulos tarkoittaa myös sitä, että vuodelta 2019 ei synny aikaisempien vuosien tapaan jäsenkunnille tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä erikseen palautettavaa ylijäämää, joka on pienentänyt toteutuneen palvelukäytön perusteella ja vahvistetun hinnaston mukaisin palveluhinnoin laskettua jäsenkuntalaskutusta.

Valtuusto

12.12.2019

Liitteessä 7 on esitetty päivitetyn vuosiennusteen perusteella laadittu uusi esitys kuntayhtymän sitoviksi nettokuluiksi 2019 talousarviossa. Koska HUSille siirtyi merkittävä määrä uusia toimintoja jäsenkunnilta vuoden 2019 alussa, eivät vuosien 2018 ja 2019 luvut ole suoraan vertailukelpoisia keskenään.

Liitteessä 8 on esitetty kuntayhtymän 2019 päivitetty tulosennuste yksiköittäin. Yhtymäjohtajan antaman sisäisen ohjeen mukaisesti tulosalueet ovat laatineet omat vuosiennusteensa. Tiedot vertailutietoineen on esitetty ilman vuoden 2018 jäsenkuntapalautuksia sekä HUS-kuntayhtymän sisäisiä asiakashyvityksiä. Kuntayhtymän sisällä suoritettavilla, eri yksiköiden välisillä asiakashyvityksillä, ei ole vaikutusta kuntayhtymätasoihin talouslukuihin.

Liitteessä 8 on myös esitetty sitovien nettokulujen päivitetty vuosiennuste sairaanhoitoalueittain. Sairaanhoitoalueiden yhteenlasketut vuosiennusteen mukaiset sitovat nettokulut ylittävät talousarvion 5,9 % (98,1 milj. euroa). Vuosiennusteen mukaan kuntayhtymän muiden tulosalueiden yhteenlasketut sitovat nettokulut alittavat talousarvion 3,1 milj. euroa ja siten kuntayhtymätasolla sitovien nettokulujen ennustetuksi talousarvioylytykseksi koko vuodelta muodostuu edellä esitetty 95,0 milj. euroa (5,6 %).

Rahoitusosan sitovan tavoitteen toteutuminen

Kuntayhtymän rahoitusosan sitovaksi tavoitteeksi on asetettu pitkäaikaisien lainojen muutokset nettomääräisinä. Pitkäaikaisten lainojen muutosten nettomääräksi asetettiin talousarviossa enintään 145,1 milj. euroa, toteuma tulee olemaan talousarvion mukainen. Kuntayhtymä nosti lokakuussa 160 milj. euroa pitkäaikaista lainaa ja lyhentää vuoden aikana lainoja 14,9 milj. euroa.

Talousarvion 2019 investointiosan tarkistaminen

Investointien yhteismäärä on talousarviossa vuositasolla valtuustoon nähden sitova tavoite. Alkuperäisessä kuluvan vuoden talousarviossa tulosalueiden investointeihin oli varattu yhteensä 202,0 milj. euroa. Valtuusto hyväksyi 13.6.2019 (§ 9) esityksen investointien enimmäismäärän nostamisesta 209,0 milj. euroksi. Muutos liittyy tarpeeseen tarkistaa eräiden suurten projektien hankekohtaisia vuoden 2019 varauksia ja päätökseen ottaa suunniteltava uusi silmäsaaraala osaksi kuntayhtymän omaa investointiohjelmaa.

Investointien enimmäismäärä esitetään tarkistettavaksi uudelleen ja nostettavaksi 213 milj. euroksi. Muutos liittyy HUSin ja Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin (Eksote) väliseen laboratorio- ja kuvantamistoimintojen liikkeenluovutukseen. Hallituksen hyväksymään liikkeenluovutussopimukseen perustuen HUS lunastaa laitteita ja tietojärjestelmiä ja korvaa Eksotelle ns. sopeuttamiskuluja yhteensä noin 9,2 milj. euroa, josta vuoden 2019 investointikuluna käsiteltävä osuus on 8,4 milj. euroa. Muissa investointiohjelman hankkeissa ennakoitua syntyvän vahvistetun ohjelman alituksia projektien viivästysten takia ja muutamissa suurissa projekteissa kustannusarvioiden ylityksiä siten, että vuoden 2019 investointien määrään esitetään 4 milj. euron (netto) lisäystä **liitteessä 9** olevan erittelyn mukaisesti.

Valtuusto

12.12.2019

Päätösesitys

Valtuusto päättää muuttaa päätöstään 13.12.2018 § 42 ja päätöstään 13.6.2019 § 9 ja vahvistaa

- HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut 95,0 miljoonaa euroa talousarviota suurempina, jolloin talousarvion 2019 tuloslaskelmaosassa kuntayhtymän sitovien nettokulujen määrä on 1 796,9 miljoonaa euroa;
- HUS-kuntayhtymän tilikauden alijäämän 15,9 miljoonaa euroa talousarviota suurempana, jolloin talousarvion 2019 tuloslaskelmaosassa kuntayhtymän tilikauden alijäämä on 35,9 miljoonaa euroa;
- vuoden 2019 investointien enimmäismääräksi 213,0 milj. euroa.

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti muuttaa päätöstään 13.12.2018 § 42 ja päätöstään 13.6.2019 § 9 ja vahvistaa

- HUS-kuntayhtymän sitovat nettokulut 95,0 miljoonaa euroa talousarviota suurempina, jolloin talousarvion 2019 tuloslaskelmaosassa kuntayhtymän sitovien nettokulujen määrä on 1 796,9 miljoonaa euroa;
- HUS-kuntayhtymän tilikauden alijäämän 15,9 miljoonaa euroa talousarviota suurempana, jolloin talousarvion 2019 tuloslaskelmaosassa kuntayhtymän tilikauden alijäämä on 35,9 miljoonaa euroa;
- vuoden 2019 investointien enimmäismääräksi 213,0 milj. euroa.

Lisätiedot

Talousjohtaja Mari Frostell, s-posti mari.frostell(at)hus.fi
Investointijohtaja Anne Priha, s-posti anne.priha(at)hus.fi

Liitteet

Liite 7: Päivitetyn vuosiennusteen perusteella laadittu uusi esitys kuntayhtymän sitoviksi nettokuluiksi 2019 talousarviossa
Liite 8: Tilikauden tulosennuste yksiköittäin ja sitovien nettokulujen vuosiennuste sairaanhoitoalueittain
Liite 9: Investointien yhteismäärä

Valtuusto

12.12.2019

§ 43

Asianro HUS/1696/2019

Esitys vuoden 2020 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2020-2022

Selostus

Yleistä

Talousarviossa määritellään kuntayhtymän taloussuunnittelukauden tavoitteet ja esitetään ne voimavarat, jotka ovat käytettävissä tavoitteiden saavuttamiseksi sekä ne investoinnit, joilla tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä ohjataan sairaaloiden toimintakapasiteetin määrää, laatua ja sijaintia.

Taloussuunnitelma laaditaan HUS-kuntayhtymässä kolmeksi vuodeksi. Investointien osalta taloussuunnittelukausi on muista osa-alueista poiketen neljä vuotta eli vuodet 2020 – 2023. Valtuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2020 HUS-kuntayhtymätasolla. Lisäksi kuntalain mukaisesti valtuusto vahvistaa tytäryhtiöiden tavoitteet. Hallitus puolestaan vahvistaa joulukuussa sairaanhoitoalueiden sekä kuntayhtymän kaikkien muiden tulosalueiden käyttösuunnitelmat valtuuston hyväksytyä HUS-kuntayhtymän talousarvion.

Kuntayhtymätasoinen toiminnan ja talouden tavoiteasetanta

HUSin strategian kattava uudistaminen käynnistettiin keväällä. HUSin toimintaympäristö sekä terveydenhuollon että yhteiskunnallisten rakenteiden osalta on muuttunut merkittävästi viime vuosien aikana, ja tämä muodostaa perustan strategian uusimiselle.

Tavoitteena on, että valtuusto hyväksyy strategian kokouksessaan 12.12.2019. Strategian valmisteluun on osallistettu HUSin keskeisistä sidosryhmistä HUSin henkilöstöä ja omistajia eli jäsenkuntia. Strategia- valmistelua ja alustavia ehdotuksia strategian sisällöstä on myös käsitelty HUSin ja jäsenkuntien yhteisissä foorumeissa.

HUSilla on viisi strategista päämäärää, joissa meidän tulee onnistua strategiakaudella. Päämääristä puolestaan johdetaan vuosittain strategiset tavoitteet ja mittarit, jotka HUSin valtuusto hyväksyy osana talousarviota. Strategiset päämäärät kattavat näin ylätasolla koko strategian toimeenpanon. Päivitettävän strategian mukaisesti tavoitteena on, että toimintatapoja ja rakenteita muuttamalla parannetaan HUSin kilpailukykyä, toiminnan tuottavuutta, palvelujen vaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä sekä samalla tehokkaasti hillitään jäsenkuntien erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua.

Valtuustossa hyväksyttävä talousarvio sisältää strategisista päämääristä johdetut strategiset tavoitteet sekä niiden mittarit ja tavoitearvot.

Kuntalain määritelmän mukaiset valtuustoon nähden sitovat talousarvion tavoitteet koostuvat neljästä taloustavoitteesta (tulostavoite, sitovat nettokulut, investointien yhteismäärä sekä pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa). Sitovuus valtuustoon nähden tarkoittaa vastuuta ohjata toimintaa vuoden aikana siten, että varmistetaan sitovien tavoitteiden toteuttaminen.

Valtuusto

12.12.2019

Jos seurantatietojen mukaan tavoitteiden toteutuminen on jäljessä tavoitteesta, tulee toimintaan tehdä korjaavia toimenpiteitä vuositavoitteiden saavuttamiseksi. Jos vuoden loppuun mennessä tässä ei kuitenkaan onnistuta tai toiminnassa on vuoden aikana tapahtunut suurempia rakenteellisia muutoksia ja alkuperäisen talousarvion tavoitteet eivät enää vastaa tarkoituseriä, talousarviota on kuntalain vaatimusten mukaisesti ennen talousarviovuoden päättymistä muutettava. Tämä vaatii sitovien tavoitteiden osalta aina uutta valtuustokäsittelyä. Edellä selostetun takia strategisia tavoitteita ei sisällytetä kuntalain mukaisiin valtuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin.

Talousarvioesitykseen sisältyvät merkittävimmät toiminnalliset ja rakenteelliset muutokset

HUSin ja jäsenkuntien väliset sekä HUSin ja HYKS erva-alueen sairaanhoitopiirien välillä

Suurin työjaon muutos vuodelle 2020 on kesällä 2019 toimintansa aloittaneen HUS Diagnostiikkakeskuksen toimintojen laajentuminen Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden Eksoten alueelle. Eksoten kuvantamis- ja laboratoriopalvelut siirtyvät 1.1.2020 HUS Diagnostiikkakeskuksen toiminnaksi ja liikkeenluovutuksessa siirtyy 235 henkilöä HUSin palvelukseen. Siirtyvien toimintojen toimintakuluvaikutus vuonna 2020 on noin 31,4 milj. euroa ja arvioitu palvelulaskutus 27,1 milj. euroa. Lisäksi liiketoimintasiirrossa siirtyy käyttöomaisuutta, jonka vuosipoistot vuodelle 2020 ovat n. 1,3 milj. euroa.

Porvoon sairaanhoitoalue on sopinut alueensa jäsenkuntien kanssa erikoissairaanhoidon kotisairaaloiminnan keskittämistä Porvoon sairaalan toiminnaksi ja palvelujen vahvistamisesta niin, että Porvoon sairaala tarjoaa Itä-Uudenmaan alueella erikoissairaanhoidon kotisairaaloiminnasta 1.4.2020 alkaen. Työjaon muutos lisää jäsenkuntien maksuosuuslaskutusta vuonna 2020 1,2 milj. euroa.

Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymän Keusoten alueelta siirtyy suun perusterveydenhoidon virka-ajan ulkopuolinen ja viikonloppupäivystys Pää- ja kaulakeskuksen toiminnaksi 1.1.2020. Muutos lisää Pää- ja kaulakeskuksen muita jäsenkuntatuottoja n. 0,5 milj. euroa.

HUS Logistiikan hankinta- ja logistiikkatoiminnot laajenevat **Kymenlaakson sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä** Kymsoten alueelle 1.5.2020 alkaen. Liikkeenluovutuksen arvioidaan lisäävän HUS Logistiikan palvelulaskutusta Kymsotelta 0,9 milj. euroa vuonna 2020 ja Kymsoten alueen jäsenkunnilta n. 3 milj. euroa.

Vuonna 2020 toteutettavien toimintasiirtojen vaikutus toimintatuottoihin on yhteensä 32,7 milj. euroa.

Apotin käyttöönoton vaikutukset

Sekä työpanoksella että euromääräisellä panostuksella mitattuna HUSin historian suurin yksittäinen toiminnan muutos- ja kehityshanke Apotti etenee vuosien 2019 ja 2020 aikana. Apotin käyttöönotto toteutettiin HUSin Peijaksen sairaalassa marraskuussa 2018 ja Vantaan kaupungin perusterveydenhuollon ensimmäinen käyttöönotto oli 11.5.2019.

Valtuusto

12.12.2019

Seuraavat HUSin käyttöönotot on porrastettu alkamaan HUSin muissa sairaaloissa alkuvuonna 2020.

Voimassaolevan käyttöönottoaikataulun mukaisesti vuoden 2020 helmikuun alussa Apotin käyttöön siirtyvät Hyvinkään, Lohjan ja Porvoon sairaalat sekä HYKSin yksiköistä Jorvin ja Raaseporin sairaalat sekä Naistentautien ja synnytyksien sekä Psykiatrian tulosyksiköt. Toukokuussa 2020 Apotin käyttöönotto laajenee mm. Meilahden sairaala-alueelle (loput HUSin sairaanhoidolliset yksiköt). HUS Diagnostiikkakeskuksen Apotti-käyttöönotto on aikataulutettu toteutettavaksi lokakuussa 2020.

Vuodelle 2019 ja 2020 kohdistuu Apotin käyttöönottoon liittyviä kertaluontoisia kustannuksia; mm. henkilökunnan koulutus- ja sijauskustannuksia sekä käyttöönoton yhteydessä yksiköissä työskentelevien Apotti tukihenkilöiden kustannukset. Vuosien 2019 ja 2020 toimintakuluja kasvattaa lisäksi osittain päällekkäiset potilastietojärjestelmäkustannukset. Käytöstä poistuvien potilastietojärjestelmien sopimuksista ja kustannuksista päästään täysimääräisesti irtaantumaan vasta vuonna 2021. Viimeistään silloin alkavat myös Apotin käyttöönotolla tavoitellut hyödyt realisoitumaan. Apotin käyttöönotolla on myös lyhytaikaisia vaikutuksia tuotantoon ennalta suunnitellun elektiivisen toiminnan väliaikaisena supistamisena käyttöönoton onnistumisen varmistamiseksi. Apotin käyttöönottovaiheessa kliininen tuotanto laskee väistämättä. Parhaissa sairaaloissa on kyetty tuotanto nostamaan normaalitasolle noin neljässä viikossa. Tämä merkitsee sitä, että HUSin vuoden 2020 käyttöönottojen onnistuessa parhaiden referenssisairaaloiden veroisesti syntyy noin kahden prosentin tuotantovaje koko vuoden tasolla, ellei tuotantokäytön kolmen ensimmäisen viikon aikaista tuotannonlaskua pystytä tehostuneiden toimintaprosessien avulla kompensimaan loppuvuoden aikana.

Vuonna 2019 ennustetaan Apotin käyttöönottojen valmisteluun ja Peijaksen sairaalan tuotannon ylläpitoon HUS-tasolla sitoutuvan 44,3 milj. euroa (TA 2019 41,0 milj. euroa). Vuoden 2020 osalta Apotti käyttöönottojen arvioidut kertaluontoisten kulujen ja tuotantokäytön ylläpidon kuluarvio on yhteensä 84,7 milj. euroa. Em. summaan sisältyy vuoden 2020 käyttöönottoihin liittyviä kertaluontoisia kustannuksia yhteensä 20,2 milj. euroa.

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet sekä laskutus- käytäntö

Hoitopalveluiden tuotteistuksessa ja hinnoittelussa noudatetaan yhtenäisiä periaatteita sairaanhoitopiirin kaikissa sairaaloissa. Valtuusto vahvisti vuoden 2019 talousarvion hyväksymisen yhteydessä tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet vuodelle 2019 eikä niihin esitetä merkittäviä muutoksia vuodelle 2020. Hoitopalveluiden tuotteistus ja laskutus perustuu NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitoikänti-tuotteisiin, sähköisiin etäasiointipalveluihin sekä muihin palveluihin ja kapitaatiolaskutukseen perustuviin palveluihin. Lisäksi suoritehinnaston mukaisia välisuoritteita voidaan myydä erillisinä tai paketoituina palveluina. Vuonna 2018 HYKSissä ja Porvoossa käyttöönotetun psykiatrian toimenpidekirjauksiin perustuvan tuotteistuksen ja hinnoittelun käyttö laajeni koko HUS-piirin aikuis- ja nuorisopsykiatrian avohoitoon vuoden 2019 alusta. Vuoden 2020 alusta alkaen myös lastenpsykiatrian avohoito tuotteistetaan ja laskutetaan uuden tuotteistuksen mukaisesti.

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

Kuntalaskutuskäytäntöön ei esitetä muutoksia vuodelle 2020 ja kuntia laskutetaan palveluiden toteutuneen käytön mukaan palveluhinnastossa etukäteen vahvistetuin hinnoin.

Erikoissairaanhoidon palvelulaskutus jäsenkunnilta eli jäsenkuntien maksuosuudet vuoden 2020 talousarviossa

Talousarviossa pyritään mahdollisimman realistiseen arvioon jäsenkuntien erikoissairaanhoidon palvelutarpeen mukaisesta jäsenkuntalaskutuksesta huomioimalla kuntien toteutunut palveluiden vuosittainen käyttö sekä arvioimalla ennustetun väestön määrän ja ikärakenteen muutoksen vaikutus talousarviovuoden 2020 palvelutarpeeseen. Jäsenkuntien maksuosuuslaskutuksen talousarviolaskenta vuodelle 2020 perustuu kokonaistasolla siihen tavoitteeseen, ettei vuoden 2020 asukaskohtainen jäsenkuntien maksuosuuslaskutus kasva vuoden 2019 ennustetusta tasosta (keväällä 2019 laadittuun ennusteeseen verrattuna) vaikka Apotin käyttöönotosta syntyy vuonna 2020 merkittäviä kertaluontoisia kustannuksia käyttöönoton onnistumisen varmistamiseksi. Yksittäisen jäsenkunnan lopullinen erikoissairaanhoidon palvelulaskutus perustuu palveluiden toteutuneeseen käyttöön etukäteen palveluhinnastossa vahvistetuin hinnoin.

Talousarvioesityksessä 2020 jäsenkuntien maksuosuuteen esitetään sisällytettäväksi työjaollisia muutoksia sairaanhoitoalueiden ja jäsenkuntien välillä seuraavasti:

- Itä-Uudenmaan alueen erikoissairaanhoidon kotisairaaloiminta osaksi Porvoon sairaanhoitoalueen toimintaa 1.4.2020 lähtien.

Työnjaolliset muutokset ovat yhteensä jäsenkuntien maksuosuuksissa 1,2 milj. euroa.

Sisältäen työnjaolliset muutokset jäsenkuntien yhteenlaskettu maksuosuuslaskutus on talousarvioesityksessä vuonna 2020 1 797,0 milj. euroa. HUS-tasolla vuoden 2019 talousarvioon verrattuna kasvu on 6,8 % ja ennusteeseen 2019 (8+4) verrattuna 2,1 %.

Investoinnit

Investointisuunnitelma vuosille 2020 – 2023 perustuu HUSin nykyisiin ja tiedossa oleviin uusiin tehtäviin, nykyiseen väestöpohjaan, sen muutosten nusteisiin sekä toiminnan, rakennus- ja laitekannan ja tietojärjestelmien kehittämistarpeisiin. Lisäksi otetaan huomioon kuntayhteistyön ja erityisvastuualueen järjestelyt, palvelujen jatkuvuuden turvaamisveloitteet ja varaudutaan toiminnan uudistamisen kuten digipalvelujen lisäämisen vaikutuksiin 2020-luvulla.

Lähivuosina rakennusinvestointien painopisteet liittyvät Jorvin sairaalan ja Hyvinkään sairaalan uudistamisohjelmien jatkamiseen ja uuden silmäsa-
raalan rakentamiseen. Strategisesti tärkeää on myös Meilahden vanhojen sairaalarakennusten kuten Naistenklinikan peruskorjausten jatkaminen. Meilahden pitkän aikavälin suunnitelma valmistuu vuoden 2020 alkupuolella; siinä linjataan mm. Silmä-korvasairaalan jatkokäyttöä.

Valtuusto

12.12.2019

Vuoden 2020 talousarvioesityksessä on investointeja 240 milj. euroa. Määrä on alle hallituksen asettaman 250 milj. euron tavoiteraamin, koska silmäsairaalan tontin mahdollinen ostaminen Helsingin kaupungilta linjataan vasta myöhemmin. Zaidankadun tontin hankintahinta-arvio on 10-11 milj. euroa. Jaksolla 2020 – 2023 HUSin priorisoidut investointitarpeet ovat 1 065 milj. euroa.

Rahoitus

HUS-kuntayhtymän toiminnan ja investointien rahavirta vuodelle 2020 on 169,0 milj. euroa alijäämäinen. Investointimenot ovat 240,0 milj. euroa. Tarvittava rahoitus on suunniteltu toteutettavaksi pitkäaikaisella lainarahoituksella. Pitkäaikaista lainaa suunnitellaan nostettavaksi vuonna 2020 enintään 225,0 milj. euroa. Lainojen lyhennyksiksi arvioidaan 14,9 milj. euroa. Vuoden 2020 lopussa pitkäaikaista lainaa kuntayhtymällä arvioidaan olevan 662,2 milj. euroa. Tarvittaessa otetaan lyhytaikaista luottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Sitovat tavoitteet ja talouden tunnusluvut

Osana talousarviota vahvistetaan kuntayhtymätasoiset kuntalain mukaiset valtuustoon nähden sitovat tavoitteet. HUS-kuntayhtymän sitoviksi tavoitteiksi esitetään vuodelle 2020

- Tilikauden tulostavoite 40 000 000 euroa alijäämäinen
- Sitovat nettokulut enintään 1 837 000 000 euroa
- Tulosalueiden investoinnit enintään 240 000 000 euroa
- Pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa enintään 662 220 000 euroa.

Tulostavoite on alijäämäinen Apotin tuleviin käyttöönottoihin liittyvien merkittävien kertaluontoisten kustannusten takia.

Hallitus

Valtuusto päättää

a) hyväksyä

- talousarvion ja taloussuunnitelman rakenteen,
- esityslistan **liitteenä 11** olevan esityksen kuntayhtymän talousarvioksi 2020 ja taloussuunnitelmaksi 2020–2022 sekä vahvistaa vuoden 2020 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarvioasiakirjassa luvussa 2 esitetyn mukaisesti,
- talousarvioasiakirjan liitteessä 2 esitetyt hoitopalvelujen tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2020,
- talousarvioasiakirjan liitteenä 11 olevan poistosuunnitelman noudatettavaksi 1.1.2020 alkaen;

b) vahvistaa HUS-kuntayhtymän sitovat tavoitteet vuodelle 2020 alla esitetyn mukaisesti

- tilikauden tulostavoite 40 000 000 euroa alijäämäinen
- sitovat nettokulut enintään 1 837 000 000 euroa,
- tulosalueiden investoinnit enintään 240 000 000 euroa,
- pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa enintään 662 220 000 euroa;

Valtuusto

12.12.2019

- c) vahvistaa tytäryhtiöiden tavoitteet vuodelle 2019
- HUS-Kiinteistöt Oy:n tuottavuustavoitteeksi 2,0 % ja Uudenmaan Sairaалapesula Oy:n tuottavuustavoitteeksi 1,5 %. Molempien tilikauden tulostavoitteeksi nollatuloksen,
  - HYKSin Oy:n ja Orton Oy:n pääoman tuottotavoitteeksi 7 % sekä tulostavoitteeksi vähintään nollatuloksen,
  - HYKS-Instituutti Oy:n tulostavoitteeksi vähintään nollatuloksen;
- d) rahoitusosassa
- vahvistaa peruspääoman koroksi 3 % vuodelle 2020, ja että peruspääomalle maksettava 3 %:n korko hyvitetään jäsenkuntien syyskuun ennakkolaskituksen yhteydessä talousarvioasiakirjan liitteen 12 mukaisesti,
  - myöntää talousjohtajalle oikeuden ottaa pitkäaikaista lainaa enintään 225 000 000 euroa vuonna 2020,
  - myöntää hallitukselle oikeuden päättää lainojen ennaikaisesta takaisinmaksamisesta,
  - myöntää talousjohtajalle oikeuden antaa Uudenmaan Sairaалapesula Oy:lle enintään 1 500 000 euroa pitkäaikaista lainaa vuonna 2020,
  - myöntää talousjohtajalle oikeuden ottaa vuonna 2020 HUS-kuntayhtymän maksuvalmiuden turvaamiseksi lyhytaikaista luottoa enintään yhden vuoden takaisinmaksuajalla rahoituslaitosten edullisimpia ehtoja noudattaen siten, että maksuvalmiuslainan kokonaismäärä kerrallaan on enintään 100 000 000 euroa;
- e) lisäksi valtuusto päättää
- hyväksyä jäsenkunnilta ja muilta sairaanhoitopiireiltä perittävän myrkytystietokeskuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 3 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2020,
  - että lääkäri- ja pelastushelikopteritoimintaan liittyvästä lääkinnällisestä toiminnasta aiheutuvat kustannukset laskutetaan Helsinkiä lukuun ottamatta jäsenkunnilta asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 6 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2020, ja että Helsinkiin ja muiden sairaanhoitopiirien alueille suuntautuneista hälytyksistä veloitetaan hälytyskohtainen maksu,
  - että HUS veloittaa jäsenkunnilta talousarvioasiakirjan liitteen 7 mukaiset asukasluvun suhteessa katettavat hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetuskulut 0,42 euroa/asukas siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2020,
  - että HUS veloittaa jäsenkunnilta talousarvioasiakirjan liitteen 8 mukaiset asukasluvun suhteessa katettavat päivystysapumaksut 2,31 euroa/asukas siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2020,
  - että HUS veloittaa talousarvioasiakirjan liitteen 5 mukaiset järjestämisalueen ensihoitotoiminnan budjetoidut kustannukset järjestämisalueen kunnilta kuukausittain tasaerinä. Toteutunut laskutus tasataan toteutuneita kustannuksia vastaavaksi viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä,

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

- hyväksyä asukasluvun perusteella perittäväksi jäsenkunnilta kalliin hoidon tasausmaksua 28 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 9 mukaisesti siten, että ennakko eräännyy maksettavaksi 7.1.2020,
- hyväksyä asukasluvun perusteella perittäväksi jäsenkunnilta potilasvakuutusmaksut 6,36 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 4 mukaisesti siten, että maksu eräännyy maksettavaksi 15.6.2020. Toteutunut laskutus tasataan toteutuneita kustannuksia vastaavaksi viimeistään tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

Asian käsittely

Asiassa käydyn keskustelun aikana valtuutettu Antti Rantalainen teki seuraavasti kuuluvan toimenpideohjeen valtuutettu Tuija Linna-Pirisen kannattamana liittyen HUSin kustannuskehitykseen Keski-Uudenmaan kuntien osalta.

”Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän omistajakunnat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Pornainen, Nurmijärvi ja Tuusula ilmaisevat tällä kannanotolla vakavan huolensa HUS:n kustannuskehityksestä.

Kuntien erikoissairaanhoidon kustannukset ovat nousseet merkittävästi. Kuntien kustannukset ovat ylittymässä vuoden 2019 osalta yhteensä noin 25 miljoonalla eurolla, mikä vastaa noin 10 %:n nousua. Sosiaali- ja terveydenhuollon kulujen nousulla on pysyvä vaikutus kuntien valtionosuuksiin.

Kuntien talous myös Keski-Uudellamaalla on heikentynyt nopeasti ja sopeuttamistoimenpiteitä tehdään nyt nopeutetulla aikataululla. Kuntien kantokyky ei riitä HUS:n vuoden 2020 talousarvion mukaiseen kustannuskehitykseen.

On välttämätöntä, että HUS:n johto käynnistää läpinäkyvästi oman toimintansa arvioinnin ja ryhtyy yhdessä kuntien kanssa nopeasti toimenpiteisiin erikoissairaanhoidon kustannuskehityksen hillitsemiseksi.”

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja totesi, että asiassa on tehty kannatettu ponsiäänestys ja asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti äänestysjärjestykseksi, että toimenpideohjetta kannattavat äänestävät JAA ja toimenpideohjetta vastustavat äänestävät EI. Valtuusto hyväksyi yksimielisesti äänestysjärjestyksen.

Toimitetussa äänestyksessä annettiin 667 1/6 JAA -ääntä, 196 1/2 EI -ääntä ja 225 1/3 tyhjää ääntä. Puheenjohtaja totesi, että Rantalaisen toimenpideohje on tullut hyväksytyksi.

Päätös

Valtuusto päätti yksimielisesti

a) hyväksyä

- talousarvion ja taloussuunnitelman rakenteen,
- esityslistan **liitteenä 11** olevan esityksen kuntayhtymän talousarvioksi 2020 ja taloussuunnitelmaksi 2020–2022 sekä vahvistaa vuoden 2020 toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarvioasiakirjassa luvussa 2 esitetyn mukaisesti,

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

- talousarvioasiakirjan liitteessä 2 esitetyt hoitopalvelujen tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet 2020,
  - talousarvioasiakirjan liitteenä 11 olevan poistosuunnitelman noudatettavaksi 1.1.2020 alkaen;
- b) vahvistaa HUS-kuntayhtymän sitovat tavoitteet vuodelle 2020 alla esitetyn mukaisesti
- tilikauden tulostavoite 40 000 000 euroa alijäämäinen
  - sitovat nettokulut enintään 1 837 000 000 euroa,
  - tulosalueiden investoinnit enintään 240 000 000 euroa,
  - pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa enintään 662 220 000 euroa;
- c) vahvistaa tytäryhtiöiden tavoitteet vuodelle 2019
- HUS-Kiinteistöt Oy:n tuottavuustavoitteeksi 2,0 % ja Uudenmaan Sairaalapesula Oy:n tuottavuustavoitteeksi 1,5 %. Molempien tilikauden tulostavoitteeksi nollatuloksen,
  - HYKSin Oy:n ja Orton Oy:n pääoman tuottotavoitteeksi 7 % sekä tulostavoitteeksi vähintään nollatuloksen,
  - HYKS-Instituutti Oy:n tulostavoitteeksi vähintään nollatuloksen;
- d) rahoitusosassa
- vahvistaa peruspääoman koroksi 3 % vuodelle 2020, ja että peruspääomalle maksettava 3 %:n korko hyvitetään jäsenkuntien syyskuun ennakkolaskituksen yhteydessä talousarvioasiakirjan liitteen 12 mukaisesti,
  - myöntää talousjohtajalle oikeuden ottaa pitkäaikaista lainaa enintään 225 000 000 euroa vuonna 2020,
  - myöntää hallitukselle oikeuden päättää lainojen ennenaikaisesta takaisinmaksamisesta,
  - myöntää talousjohtajalle oikeuden antaa Uudenmaan Sairaalapesula Oy:lle enintään 1 500 000 euroa pitkäaikaista lainaa vuonna 2020,
  - myöntää talousjohtajalle oikeuden ottaa vuonna 2020 HUS-kuntayhtymän maksuvalmiuden turvaamiseksi lyhytaikaista luottoa enintään yhden vuoden takaisinmaksuajalla rahoituslaitosten edullisimpia ehtoja noudattaen siten, että maksuvalmiuslainan kokonaismäärä kerrallaan on enintään 100 000 000 euroa;
- e) lisäksi valtuusto päättää
- hyväksyä jäsenkunnilta ja muilta sairaanhoitopiireiltä perittävän myrkytystietokeskuksen toiminnasta aiheutuvat kustannukset asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 3 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2020,
  - että lääkäri- ja pelastushelikopteritoimintaan liittyvästä lääkinnällisestä toiminnasta aiheutuvat kustannukset laskutetaan Helsinkiä lukuun ottamatta jäsenkunnilta asukasluvun suhteessa talousarvioasiakirjan liitteen 6 mukaisesti siten, että maksu erääntyy maksettavaksi 15.6.2020, ja että Helsinkiin ja muiden sairaanhoitopiirien alueille suuntautuneista hälytyksistä veloitetaan hälytyskohtainen maksu,

Valtuusto

12.12.2019

- että HUS veloittaa jäsenkunnilta talousarvioasiakirjan liitteen 7 mukaiset asukasluvun suhteessa katettavat hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetuskulut 0,42 euroa/asukas siten, että maksu eräännyy maksettavaksi 15.6.2020,
- että HUS veloittaa jäsenkunnilta talousarvioasiakirjan liitteen 8 mukaiset asukasluvun suhteessa katettavat päivystysapumaksut 2,31 euroa/asukas siten, että maksu eräännyy maksettavaksi 15.6.2020,
- että HUS veloittaa talousarvioasiakirjan liitteen 5 mukaiset järjestämisalueen ensihoitotoiminnan budjetoidut kustannukset järjestämisalueen kunnilta kuukausittain tasaerinä. Toteutunut laskutus tasataan toteutuneita kustannuksia vastaavaksi viimeistään tilinpäätöksen yhteydessä,
- hyväksyä asukasluvun perusteella perittäväksi jäsenkunnilta kalliin hoidon tasausmaksua 28 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 9 mukaisesti siten, että ennakko eräännyy maksettavaksi 7.1.2020,
- hyväksyä asukasluvun perusteella perittäväksi jäsenkunnilta potilasvakuutusmaksut 6,36 euroa asukasta kohden talousarvioasiakirjan liitteen 4 mukaisesti siten, että maksu eräännyy maksettavaksi 15.6.2020. Toteutunut laskutus tasataan toteutuneita kustannuksia vastaavaksi viimeistään tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä.

Valtuutettu Rantalaisen toimenpidealoite liitetään pöytäkirjaan ja lähetetään hallituksen käsiteltäväksi.

Lisätiedot

Talousjohtaja Mari Frostell, s-posti mari.frostell(at)hus.fi
Toimitusjohtaja Juha Tuominen, s-posti juha.a.tuominen(at)hus.fi

Liitteet

Liite 10: Tiivistelmä talousarviosta 2020 ja taloussuunnitelmasta 2020-2022
Liite 11: Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020-2022

Valtuusto

12.12.2019

§ 44

Asianro HUS/1818/2019

Ilmoitusasiat

Selostus

- Valtuuston seuraava kokous pidetään torstaina 11.6.2020 klo 9.00. Kokouspaikkana Biomedicum Helsinki, luentosali 1.

Päätösesitys

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Valtuusto

12.12.2019

VALTUUSTO

Kokouspäivä 12.12.2019
Pykälät 25-44
Sivut 1-52

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa: 25-29, 36-37, 44 §§

Hallintolainkäyttölain 5 §:n/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla (pykälät ja valituskieltojen perusteet):

VALITUSOSOITUS

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella Helsingin hallinto-oikeudelta:

Kunnallisvalitus, pykälät 30-35, 38-43 §§
Hallintovalitus, pykälät

Muu valitusviranomaisen

Osoite, pykälät

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiedoksisaantipäivää tai nähtäville asettamispäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastossa ei työskennellä, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta ja postiosoite
- valittajan puhevaltaa käyttävän laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatijan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen
- vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Ptk:n tark.

Valtuusto

12.12.2019

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Valituskirjelmään on liitettävä päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä ja todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valtuuston päätösasiakirjoja koskevat tiedustelut:

HUS Keskuskirjaamo
Osoite: PL 200, 00029 HUS
Käyntiosoite: Marjaniementie 74, Iiris-keskus, 00930 Helsinki
Puhelin: 09 4711 (vaihde) tai 050 428 7837
Faksi: 09 471 75500
Sähköposti: keskuskirjaamo@hus.fi
Asiakaspalvelu klo 9.00-15.00

Tiedon antamiseen salassa pidettävistä asiakirjoista sovelletaan julkisuuslain (621/1999) säännöksiä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys vireillepanoajan alkamisen ajankohdasta.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valittajan tai hänen valtuuttamansa henkilön on toimitettava valitus Helsingin hallinto-oikeuteen, jonka yhteystiedot ovat:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Puhelin: 029 564 2000
Faksi: 029 564 2079
helsinki.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Asiakirjat toimitetaan omalla vastuulla. Valitus on jätettävä siten, että se ehtii perille hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valituksen voi toimittaa myös faksina.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään voimassa olevan lain mukainen oikeudenkäyntimaksu (tuomioistuinmaksulaki, 1455/2015).

Liitetään pöytäkirjaan.

Valtuusto

Fullmäktige

12.12.2019

Jäseniä yhteensä

55

ÄÄNILUETTELO/RÖSTLÄNGD

JÄSENKUNTA		KUNNAN	EDUSTAJAN	
Läsnä / Närvarande		ÄÄNI-	KÄYT. OLEVA	JAA
		MÄÄRÄ	ÄÄNIMÄÄRÄ	
ASKOLA		3		
1	Heidi Hovisilta		3	
ESPOO - ESBO		175		
1	Paula Viljakainen		58 1/3	
1	Marko Kivelä		58 1/3	
1	Merja Vuori		58 1/3	
HANKO - HANGÖ		7		
1	Sture Söderholm		3 1/2	
1	Katrin Järvinen		3 1/2	
HELSINKI- HELSINGFORS		362		
1	Minerva Krohn		120 2/3	
1	Hannu Tuominen		120 2/3	
1	Maija Anttila		120 2/3	
HYVINKÄÄ - HYVINGE		34		
1	Tuija Linna-Pirinen		17	
1	Antti Rantalainen		17	
INKOO - INGÅ		4		
1	Marie Bergman-Auvinen		2	
1	Petri Nyberg		2	
JÄRVENPÄÄ - TRÄSKÄNDA		27		
1	Asko Viitala		13 1/2	
1	Seppo Rantanen		13 1/2	
KARKKILA - HÖGFORS		8		
1	Raino Velin		4	
1	Heli Ahjoniemi		4	
KAUNIAINEN - GRANKULLA		6		
1	Patrik Linnell		3	
1	Heikki Kurkela		3	
KERAVA - KERVO		19		
1	Tuula Lind		9 1/2	
1	Jüri Linros		9 1/2	
KIRKKONUMMI - KYRKSLÄTT		21		
1	Minna Hakapää		10 1/2	
1	Ulf Kjerin		10 1/2	
LAPINJÄRVI - LAPPTRÄSK		2		
1	Benny Engård		1	
1	Ulla Onnila		1	
LOHJA - LOJO		41		
1	Maaret Laine		20 1/2	
1	Matti Pajuoja		20 1/2	
LOVIISA - LOVISA		9		
1	Arja Isotalo		9	

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Samkommunen för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

Valtuusto

Fullmäktige

12.12.2019

Jäseniä yhteensä

55

ÄÄNILUETTELO/RÖSTLÄNGD		KUNNAN	EDUSTAJAN	
JÄSENKUNTA		ÄÄNI-	KÄYT. OLEVA	
Läsnä / Närvarande		MÄÄRÄ	ÄÄNIMÄÄRÄ	JAA
MÄNTSÄLÄ		12		
1	Tommi Luhtaniemi		6	
1	Eija Lepistö		6	
NURMIJÄRVI		23		
1	Riikka Raekannas		11 1/2	
1	Juhani Vuorisalo		11 1/2	
PORNAINEN - BORGNÄS		2		
1	Juha Virkki		1	
1	Päivi Liu		1	
PORVOO-BORGÅ		33		
1	Sebastian Ekblom		16 1/2	
1	Tapani Eskola		16 1/2	
RAASEPORI - RASEBORG		24		
1	Andreas Hindrén		12	
1	Petra Baarman		12	
SIPOO - SIBBO		13		
1	Micaela Röman		6 1/2	
1	Ari Oksanen		6 1/2	
SIUNTIO - SJUNDEÅ		4		
1	Merja Laaksonen		2	
1	Marko Linnala		2	
TUUSULA - TUSBY		23		
1	Annina Nuutinen		23	
VANTAA - VANDA		119		
1	Maarit Raja-Aho		39 2/3	
1	Kari Välimäki		39 2/3	
1	Minttu Rätty		39 2/3	
VIHTI - VICHTIS		19		
1	Matti Waara		9 1/2	
1	Tiina Noro		9 1/2	
Helsingin yliopisto		99		
1	Teppo Salmikivi		99	
49	YHTEENSÄ	1089	1089	

Jäseniä yhteensä

55

ÄÄNILUETTELO/RÖSTLÄNGD

JÄSENKUNTA

Läsnä / Närvarande

KUNNAN
ÄÄNI-
MÄÄRÄ

EDUSTAJAN
KÄYT. OLEVA
ÄÄNIMÄÄRÄ

**LASNA ILMAN AANIOIKEUTTA
NÄRVARANDE UTAN RÖSTRÄTT**

Hallitus / Styrelsen

1 Ulla-Marja Urho, hall. pj

1 Marika Niemi

1 Mikko Piirtola

1 Sirpa Peura

1 Jari Oksanen, hall. vpj.

1 Terhi Aalto

1 Tuomas Tuure

1 Pirkko Letto

1 Petri Kajander

1 Björn Månsson

1 Kirsti Handolin

1 Kari Reijula

12 *Hallituksen jäseniä läsnä*

Styrelseledamöter närvarande

Valtuusto

Fullmäktige

12.12.2019

Jäseniä yhteensä

55

ÄÄNILUETTELO/RÖSTLÄNGD		KUNNAN	EDUSTAJAN				JAA-	EI-	TYHJÄT
JÄSENKUNTA	ÄÄNI-	KÄYT. OLEVA				JAA-	EI-	TYHJÄT	
Läsnä / Närvarande	MÄÄRÄ	ÄÄNIMÄÄRÄ	JAA	EI	TYHJÄ	ÄÄNET	ÄÄNET	ÄÄNET	
ASKOLA	3								
1 Heidi Hovisilta		3	1			3			
ESPOO - ESBO	175								
1 Paula Viljakainen		58 1/3	1			58 1/3			
1 Marko Kivelä		58 1/3	1			58 1/3			
1 Merja Vuori		58 1/3	1			58 1/3			
HANKO - HANGÖ	7								
1 Sture Söderholm		3 1/2		1				3 1/2	
1 Katrin Järvinen		3 1/2		1				3 1/2	
HELSINKI- HELSINGFORS	362								
1 Terhi Koulumies		90 1/2	1			90 1/2			
1 Minerva Krohn		90 1/2	1			90 1/2			
1 Hannu Tuominen		90 1/2	1			90 1/2			
1 Maija Anttila		90 1/2		1				90 1/2	
HYVINKÄÄ - HYVINGE	34								
1 Tuija Linna-Pirinen		17	1			17			
1 Antti Rantalainen		17	1			17			
INKOO - INGÅ	4								
1 Marie Bergman-Auvinen		2			1				2
1 Petri Nyberg		2	1			2			
JÄRVENPÄÄ - TRÄSKÄNDA	27								
1 Asko Viitala		13 1/2		1				13 1/2	
1 Seppo Rantanen		13 1/2	1			13 1/2			
KARKKILA - HÖGFORS	8								
1 Raino Velin		4	1			4			
1 Heli Ahjoniemi		4	1			4			
KAUNIAINEN - GRANKULLA	6								
1 Patrik Limnell		3	1			3			
1 Heikki Kurkela		3	1			3			
KERAVA - KERVO	19								
1 Tuula Lind		9 1/2		1				9 1/2	
1 Jüri Linros		9 1/2	1			9 1/2			
KIRKKONUMMI - KYRKSLÄTT	21								
1 Minna Hakapää		10 1/2		1				10 1/2	
1 Ulf Kjerin		10 1/2		1				10 1/2	
LAPINJÄRVI - LAPPTRÄSK	2								
1 Benny Engård		1	1			1			
1 Ulla Onnila		1	1			1			
LOHJA - LOJO	41								
1 Maaret Laine		20 1/2		1				20 1/2	
1 Matti Pajuoja		20 1/2		1				20 1/2	
LOVIISA - LOVISA	9								
1 Otto Andersson		4 1/2			1				4 1/2
1 Arja Isotalo		4 1/2		1				4 1/2	

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
Samkommunen för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

Valtuusto

Fullmäktige

12.12.2019

Jäseniä yhteensä

55

ÄÄNILUETTELO/RÖSTLÄNGD		KUNNAN	EDUSTAJAN				JAA-	EI-	TYHJÄT
JÄSENKUNTA	ÄÄNI-	KÄYT. OLEVA		JAA	EI	TYHJÄ	ÄÄNET	ÄÄNET	ÄÄNET
Läsnä / Närvarande	MÄÄRÄ	ÄÄNIMÄÄRÄ							
MÄNTSÄLÄ	12								
1 Tommi Luhtaniemi		6	1				6		
1 Eija Lepistö		6	1				6		
NURMIJÄRVI	23								
1 Riikka Raekannas		11 1/2	1				11 1/2		
1 Juhani Vuorisalo		11 1/2	1				11 1/2		
PORNAINEN - BORGNÄS	2								
1 Juha Virkki		1	1				1		
1 Päivi Liu		1	1				1		
PORVOO-BORGÅ	33								
1 Sebastian Ekblom		16 1/2				1			16 1/2
1 Tapani Eskola		16 1/2	1				16 1/2		
RAASEPORI - RASEBORG	24								
1 Andreas Hindrén		12				1			12
1 Petra Baarman		12				1			12
SIPOO - SIBBO	13								
1 Micaela Röman		6 1/2	1				6 1/2		
1 Ari Oksanen		6 1/2	1				6 1/2		
SIUNTIO - SJUNDEÅ	4								
1 Merja Laaksonen		2	1				2		
1 Marko Linnala		2	1				2		
TUUSULA - TUSBY	23								
1 Annina Nuutinen		11 1/2	1				11 1/2		
1 Tarja Hartman		11 1/2	1				11 1/2		
VANTAA - VANDA	119								
1 Maarit Raja-Aho		39 2/3	1				39 2/3		
1 Kari Välimäki		39 2/3				1			39 2/3
1 Minttu Rätty		39 2/3				1			39 2/3
VIHTI - VICHTIS	19								
1 Matti Waara		9 1/2			1			9 1/2	
1 Tiina Noro		9 1/2	1				9 1/2		
Helsingin yliopisto	99								
1 Teppo Salmikivi		99				1			99
52 YHTEENSÄ	1089	1089	33	11	8	667 1/6	196 1/2	225 1/3	

ÄÄNTEN LASKUTARKISTUS
ÄÄNESTÄJIEN LUKUMÄÄRÄ

SÄÄNTÖ TOTEUTUU

PÄÄTÖSVALTAISUUS

2/3 -SÄÄNTÖ (jäseniä läsnä)

95 %

PÄÄTÖSVALTAINEN

1/2 --SÄÄNTÖ (äänimäärä-edustus)

545

PÄÄTÖSVALTAINEN

ÄÄNESTYKSEN TULOS

2/3 -SÄÄNTÖ

SÄÄNTÖ EI TOTEUDU

1/2 --SÄÄNTÖ

SÄÄNTÖ TOTEUTUU

JAA - ÄÄNET

Desim.

Murtoluku

EI - ÄÄNET

667,17

667 1/6

TYHJÄ

196,50

196 1/2

225,33

225 1/3

